

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

V. İ. LENİN

•Nereden Başlamalı?
•Bir Yoldaşa Mektup
•Devrimci Maceracılık

2. BASKI

odak yayınları

B8

ODAK YAYINLARI : 14

Bilim Dizisi (B) : 8

ODAK YAYINEVİ

Yükseı Cd. 40/1, Kızılay—Ankara

— NEREDEN BAŞLAMALI?

— BİR YOLDAŞA MEKTUP

— DEVRİMCİ MACERACILIK

V. İ. Lenin

İKİNCİ BASKI

ODAK YAYINLARI : 14

Nereden Başlamalı — V.İ. Lenin/Türkçeye çeviren : Mehmet Şimşek/Dizgi, Baskı, Cilt : Çark Matbaası 25 01 06 — Ankara
/Baskı tarihi : 1975/Sorumlu yönetici : Mehmet Filiz.

YAYINEVİNİN NOTU

Bu kitapçık, Lenin'in «Bütün Eserleri»nden seçilerek alınan beş yazıdan oluşmaktadır.

İlk yazı, Lenin'in ünlü eseri «**NE YAPMALI?**»nın kısa bir özetini veren «**Nereden Başlamalı**» adlı makalesidir. (V.İ. Lenin, Bütün Eserleri, c. 5, s. 13-24).

İkinci yazı, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi'nin işçi sınıfı arasında parti örgütlerinin nasıl oluşturulması gerektiği konusundaki önerileri içeren ve 1902 yılının Eylül ayında yazılan başlangıçta el yazması olarak elden ele dolaşan, daha sonra, 1904 yılında ise R.S.D.İ.P.'in Merkez Komitesi tarafından basılan ünlü «**Bir Yoldaşa Mektuptur**». (V.İ. Lenin, Bütün Eserleri, c. 6, s. 235-252).

Üçüncü yazı, Sosyalist-Devrimcilerin bireysel terör yöntemlerinin eleştirildiği «**Devrimci Maceracılık**» adlı polemik makalesidir. (V.İ. Lenin, Bütün Eserleri, c. 6, s. 186-207).

Dördüncü yazı, «**R.S.D.İ.P.'nin Grup ve Komiteleri Tarafından Genel Parti Kongresine Sunulan Raporlar Üzerine**»dir. (V.İ. Lenin, Bütün Eserleri, c. 6, s. 290-300).

Beşinci yazı ise, **Hazırlık Komitesinin Kuruluşunun İlanı**» adlı makaledir. (V.İ. Lenin, Bütün Eserleri, c. 6, s. 307-311).

Bu beş yazının, Leninist örgüt ve mücadele biçimleri anlayışını toplu, kısa ve öz bir biçimde okuyucuya sunması bakımından yararlı olacağına inanıyoruz.

BİLİM DİZİSİ

- KAPİTAL — K. Marks
 - KAPİTAL I/1 (Çıktı)
 - KAPİTAL I/2 (Çıktı)
 - KAPİTAL III/1 (Çıktı)
 - KAPİTAL III/2 (Çıkıyor)
 - KAPİTAL II (basıma hazırlanıyor)
- BİLİMDE ve FELSEFEDE
 - DİYALEKTİK NEDİR — A. Kızılırmak
- SOSYALİZMİN ALFABESİ — L. Huberman
- EMPERYALİZM ÇAĞI — H. Magdoff
- KONUT SORUNU — F. Engels
- LENİNİZMİN ESASLARI — J. Stalin
- KIR YOKSULLARINA — V.İ. Lenin
- NEREDEN BAŞLAMALI — V.İ. Lenin

V.İ. LENİN

- . NEREDEN BAŞLAMALI ?
- . BİR YOLDAŞA MEKTUP
- . DEVRİMCİ MACERACILIK

ÖNSÖZ YERİNE

1. — TEORİ SOFTALIĞI ve PRATİK YOBAZLIĞI

«Kuran'ı softaca, Müslümanlığı yobazca ele alanları gören Muhammed: **«Ben Arabım, ama Arap ben-den değildir»** demek zorunda kalmıştı. Tıpkı onun gibi, Bilimcil Sosyalizmi **Teori-Softalığı** ve **Pratik-Yobazlığı** biçimine sokan dogmatikler önünde Marks-Engels: **«Allah bizi şu marksistlerden kurtarsın»** anlamında yaka silker oldular.

«Marksizm softaları ve yobazları, dillerinden Marks'ın, Engels'in bir **formülü** düşmeksizin ağız açmıyorlardı. Olaylara göz yumup destur çekmek stili: Marks'ı anlamak, Marksist olmak mıydı?

«Hayır. Marks'a, ya da Engels'e **tapmak** perde idi. O perdenin altında, Bilimcil Sosyalizm en tehlikeli dogmatizme (Nass'ı Şerifçiliğe) çevrilerek öldürülecekti.

«Marksizm Softaları Teoride yanılıp Pratiğe geçtikleri zaman ne yapıyorlardı? Kendi sapıklıkları uğrunda Marks'ı, Engels'i yalancı şahit etmek suçunu işliyorlardı. En sonunda, bu saçmalamalar İşçi Sınıfı

düşmanlarına yarıyordu. Tahrif edilen Marksizm, sürü sürü aylıklı burjuva ve feodal bilginlerinin ağızlarında çürük sakıza çevriliyordu.» [Dr. H. Kıvılcımlı, **Leninizm Nedir?**, ilke, S. 10, s. 62].

2. — MARKS ve LENİN ÖCÜSÜ

«Yirminci yüzyıl dünyamızın göbeği ortasına bir «DEMİR PERDE» indi. Perdenin doğusunda bir buçuk milyar insan (Sosyalizm kurmuş) MARKS adını tutuyor; perdenin batısında yarım milyar insan (kapitalizm altında) hem MARKS adına çatıyor, hem MARKS adına tapıyor; ikisi ortası bir milyar (tarafsız) insan da MARKS adını alayım mı, atayım mı, diye ikircilik geçiriyor.

«Kimdi bu dünyayı kaplamış MARKS ki, dostu, düşmanı, ilgilisi, ilgisizi, geceli gündüzlü, yatıp kalkıp, iyiliğine, kötülüğüne hep onunla uğraşır?» [Dr. Hikmet Kıvılcımlı, **Karl Marks'ın Özel Dünyası**, s. 3].

3. — «MARKS'I LENİN'DEN ÖĞREN»

«Bugün hangi milletin hangi sınıfından olursa olsun, azıcık düşünmeyi bilen her kişi: Marks-Engels'ten sonra, Lenin'i okumak zorundadır. Hatta, kestirme yoldan duru kavrayışa ulaşmak isteyen kişi, Marks-Engels'i Lenin'den okur. Çünkü, Marks-Engels'te az çok soyut olan perspektivler, Lenin'de; somut pratiğin mihenk'taşına vurularak uygulanmış ve geliştirilmiştir. Tohumu güç tanıyanlar, ağacını daha kolay tanıyabilirler», [Dr. H. Kıvılcımlı, **Leninizm Nedir?**, İlke S. 10, s. 63].

4. — PRATİK ELEŞTİRİCİ FAALİYET

«İnsan düşüncesi objektif (nesnecil) bir bilgiye ulaşır mı, ulaşmaz mı; bunu bilmek teorik (nazarî) bir mesele değil, pratik bir meseledir. İnsan hakikati, yani düşüncesinin gerçekliğini, kudretini ve sarıhlığını «**Praxis**» (pratik) içinde ispat etmelidir. «**Praxis**» ten soyutlaştırılmış düşüncenin gerçekliği veya gerçeksizliği üzerine düşülecek ihtilâf sırf skolastik (medrese-ci) bir çekişmedir.» [K. Marks, **Feuerbach Üzerine Tezler**, Brüksel, 1845, Dr. H. Kıvılcımlı, **K. Marks'ın Özel Dünyası**, s. 56-571].

5. — «ANARŞİSTLİKLE SAVAŞTA TEORİ»

«Örgüt, Teorinin Pratiğe uygulanmasıdır. Örgütsüz teori havada asılı kalır. Teorisiz Örgüt, havasız yaşamak isteyen canlıya benzer. Örgüt bir lâmba ise, Teori onun yağıdır. Ne yağsız lâmba ışık verir, ne de lâmbasız yağ ortalığı aydınlatır. Örgüt ampule, Teori elektrik akımına benzer. Ampulden geçmeyen elektrik de, elektriksiz ampul de ne ışık, ne ses, ne ısı, ne hareket vermeye yeterli olamaz.

«Ancak, biliyoruz; bütün elektrik âletleri, cihazları, elektrik enerjisinin keşfinden sonra icat edilmişlerdir. Onun gibi, en iyi örgütler de ancak, en doğru teoriden sonra kurulabilmişlerdir. **Teori** ile **Örgüt**'ün karşılıklı etki-tepki diyalektiği ne olursa olsun, **insan** denilen makinenin etken verimliliğinde **öncelik**, her zaman teoriye düşer. Çünkü insan, Engels'in dediği gibi: Yerken, içerken bile, önce o işlemin düşüncesini kafasında tasarlar.

«Türkiye'de sosyalizmi bir sürü **Derebeği, Burjuva**

ve **Küçük-burjuva** anarşistlerinin türlü sapıklıklarından kurtaracak örgüt için de, birinci adım, önce kafa disiplini ve düşünce otoritesi yaratacak olan doğru ve sağlam **Teori** ile atılabilir. Türkiye'nin Sosyal Devrimler alanına en geç gelmesi, dünya ölçüsünde sınanmışları bir daha sınamasını olasılaştırabilir. Yeter ki, **Teori**'nin ne olduğunda yanılınmasın.

«İnsanı bütün öteki hayvanlardan ayıran yanı, **Sosyal-Teorik** bir yaratık olmasıdır. Bunu tarihin her aşamasında görmemek elden gelmez. Teori ile en az başı hoş olan Barbarlığın en etken olduğu çağlara dikkat edelim. O insanlığın en kargaşalı (en anarşik) ve en karanlık (en bilinçsiz) bulunduğu çağlarda, en çimçiy ham güce dayanan **Pratik Otoriteler** (Derebeğilik Uluları) yalnız ve ancak **Teorik Otoriteye** (örneğin: Krallar **Hristiyanlık** Kilisesine, Padişahlar **İslâmlık Şerîâtına**) yaslanabildikleri ölçüde, **Gerçek Otorite** (Kral veya Şah) olabilmişlerdir .

«Onun için, Derebeyi artığı Türkiye'de (olmaz öyle şey ama): Sosyalizme Kral veya Padişah mı olunmak isteniyor? Görünen budur. Her köşe başında Sosyalizmin Kral yahut Padişah'ı olmak isteyenlerin kulakları yahut kuyrukları titreşip duruyor. Bu gibilerin, kendilerini değilse bile, çevrelerini hastalığa bulaşmaktan kurtarmanın birinci ilâcı şu gerçeklikte toplanır: Zamanı için ve kendine göre az çok oturaklı ve tutarlı bir **Teorik Taban** bulunmadıkça, insanoğlu, hiç bir yerde hiç bir zaman oturaklı ve tutarlı bir **Pratik Otorite** kuramamış, hele hiç **sürdürememiştir**.

«İnsancıl her alan için doğru olan bu kuralın, özellikle Proletarya Sosyalizmi için en büyük yamanlığı ve keskinliği büsbütün doğrudur. Sosyalizmde Türkiye'nin otoritesi olmak isteyenlerin çoğu o doğruyu genel ve

soyut olarak az çok biliyorlar. Onun için hemen hepsi «**Teori**» adına konuşuyorlar. Bir eksikleri var: Teoriyi, herkesten iyi kavradıklarını sandıkları için, bilmiyorlar. Bilmemekten de kötü olarak, teoriyi **metafizik** ve **skolastik** biçime sokuyorlar.

«Dünya ölçüsünde otorite olmuş düşünür ve davranışlıların teorik yazılarını ne denli çok iyi ezberler, hele tekrarlarlarsa, **Türkiye** ölçüsünde o denli büyük yanılmaz teorici olabileceklerini umuyorlar, aldanyorlar. Yalnız kendileri aldanmakla kalsalar, «**Yanılmaz Papa**»lıkları onlara helâl edebilirdi. Ne yazık ki, o skolastiği çevrelerine de yayarak, şimdiye kadarki kuşakların düştükleri çukura yeni kuşakları da düşürme istidadını körüklüyorlar. Bu kadarı «**aşırı**» oluyor.

«Bilimcil Sosyalizm için, Teori, herşeyden önce, Derebeği **Skolastiği** ile Burjuva **Metafizliğini** yok etmektir. Teori, herşeyden daha keskin **Diyalektik** metod ve mantıktır. Teorinin diyalektiği; elbet **uluslararası** bir değer olmaktadır. Ama, uluslararası bir değer olmanın tek yolu da herşeyden önce **ulusal** bir değer yaratmaktır. Kapitalizmde insanlık eşitsiz gelişim kanunu ile, ayrı ulus gerçekliklerine parçalanmıştır. Onun için, her ülke, ötekilerinin yarattığı bütün teorik değerleri iyice sindirecektir. Ama bu, uluslararası teoriyi sindirim, **Teori**'nin yalnız bir kanadıdır. Öbür kanat, her ülkenin **kendi sosyal orjinalitesi**'nde yatar.

«Bizde, bütün sosyalistlerimizin basamak basamak kendi çaplarında boyuna anarşistleşmeleri (otorite kırıcı megaloman disiplinsizlikleri) hep, yalnız derme çatma, **çiraklıkta pişmemiş**, uluslararası «**teori**» tek kanadı ile şâhâne uçuşlar yapmaya kalkışan acaip kuşlar oluşlarından ileri geliyor. Oysa, bu aşama, kırk yıl öncede kalmalıydı. «**Cin olmadan adam çarpmak**» mo-

dası artık geçmelidir. Yeraltı, dünyadan başka yıldız değildir.» [Dr. Hikmet Kıvılcımlı, **Devrim Zorlaması-Demokratik Zortlama**, s. 233-234-235].

6. — «OPORTÜNİZM VE ONUNLA SAVAŞ ŞARTI»

«Oportünizm, elbet burjuvazi ayakta kaldıkça, kapıdan koğulsa, bacadan girecektir. Ama onunla ciddi savaş, ülkemiz ve sosyal tarihimiz ölçüsünde sistemli Proleterya Partisini ister.

«Böylesine evrensel bir görevi küçük grup'ların dar, süreksiz, hotzotçu, başıbozuk, alaturka ve toyca eylemleri yerine getirebilir mi?» [Dr. H. Kıvılcımlı, **Devrim Zorlaması - Demokratik Zortlama**, s. 223-224].

7. — ÇOK DEREİN TEK İLACI

«Uzun, çetşit ve ateşli bir dövüş yoluna girildi miydi, öyle bir an gelirken, çekişmeli, merkezi ve esaslı olan noktalar kendilerini göstermeye başlar. O noktaların çözümü kavganın kesin çıkar yolunu belirler. Ve o noktalar yanında, dövüşün ufak tefek, belli belirsiz ikinci kerte sorunları gitgide arka plana düşer.» (V.İ. Lenin, **Bir Adım İleri, İki Adım Geri**).

Bugün Türkiye'de kendisini dayatan, her kişi ve yuvarın dilinden düşürmediği «esaslı nokta» nedir?... Kuşkusuz, HALKIN TEŞKİLATLANMASININ «esaslı nokta» olduğu üzerinde herkes birleşiyor ve bu konuda kalıcı adımlar atılmadığı sürecececektir. O halde yapılması gereken şeyin, halkın teşkilatlanması kutsal görevi uğruna devrimcilerin **ordulaşması** olduğunu bir an bile akıldan çıkarmamak gerekir.

Odak Yayınevi

NEREDEN BAŞLAMALI ?

Rus Sosyal-Demokratlarının karşılaştığı «ne yapmalı» sorunu son yıllarda özel bir önem taşıyor. Bu sorun (Seksenlerin sonlarında ve doksanların başlarında olduğu gibi) hangi yolu seçmemiz sorunu değil; bilinen yolda, ne gibi pratik adımlar atmamız ve nasıl atacağımız sorunudur. Bu sorun, bir sistem ve pratik çalışma planıdır. Pratik eylemi temel alan bir parti için, mücadelenin yöntemi ve niteliği sorunu henüz çözümlenmiş değildir; ve bu durumun, hala ideolojik karışıklık ve dağınıklığa neden olan ciddi görüş ayrılıklarına yol açtığı kabul edilmelidir. Bir yandan, daha yok olmaktan çok uzak «ekonomist» eğilim siyasî örgütlenme ve ajitasyon çalışmalarını kısırlaştırmaya ve daraltmaya çabalarken; diğer yandan da, ilkelerden yoksun eklektizim, yeniden başını uzatıyor; her yeni «eğilimi» taklit ediyor ve hareketin bir bütün olarak temel görevlerini ve sürekli ihtiyaçlarını şu andaki taleplerden bir türlü ayırtedemiyor. Bildiğimiz gibi, bu eğilim **Rabocheye Dyelo**'da [1]* yerini buldu. Bu gazetenin «Tarihi Dönemeç» («**distok**» Rabocheye Dyelo, No. 6) [2] gibi tantanalı bir başlık altındaki

* Köşeli parantezler içindeki rakamlar notları göstermektedir — Yayımcı.

tantanalı makalede verilen en son program taslağı, bizim gösterdiğimiz niteliği çarpıcı bir şekilde doğruluyor. Daha dün «Ekonomizim» ile flört ediliyor, **Rabochaya Mysl**'in [3] kesin olarak mahkûm edilmesine karşı öfke duyuluyor ve Plekhanov'un otokrasiye karşı mücadele sorununu koyuşu sulandırılıyordu. Ama bugün Liebknecht'in sözleri alınıyor: «Eğer koşullar yirmi dört saat içinde değişirse, taktikler de yirmi dört saat içinde değişmelidir». Doğrudan hücumla geçmek için, otokrasiyi parçalamak için, «güçlü savaş örgütü»nden, «yığınlar arasında geniş devrimci politik ajitasyon»dan, (gerek devrimci ve gerekse politik bakımdan şimdi ne kadar da ateşliyiz!), «sokak protestoları için sürekli çağrılar»dan, «politik karakteri bariz olan [aynen böyle!] sokak gösterileri»nden söz ediliyor ve bu teraneler üç aşağı beş yukarı böyle sürüp gidiyor.

Bizim, **Iskra**'nın [4] birinci sayısında ileri sürdüğümüz ve amacı, sadece tecrit edilmiş grupları kazanmak değil, aynı zamanda amacı otokrasinin kalelerini sarsmak olan iyi örgütlenmiş güçlü bir partiye çağrı olan programı **Rabocheye Dyelo**'nun bu kadar çabuk benimsemesinden mutluluk duyduğumuzu belki açıklayabilirdik; ancak, bu beylerde hiç bir bakış açısının bulunmayışı sadece bizim mutluluğumuza gölge düşürüyor.

Kuşkusuz, **Rabocheye Dyelo**'nun, Liebknecht'in adını belirtemsi beyhudedir. Bazı özel sorunlara ilişkin ajitasyon taktikleri veya parti örgütünün bazı ayrıntılarıyla ilgili taktikler yirmi dört saat içinde değiştirilebilir; ama sadece ilkeden yoksun olanlar —genelde, değişmez ve tam tamına— yığınlar arasında mücadele ve politik ajitasyon örgütünün gereğine ilişkin görüşlerini yirmi dört saat içinde veya bu sorun için yirmi dört ay-

da değiştirme yeteneğini gösterebilirler. Değişik koşul-
ları ve zaman farkını gerekçe olarak göstermek gülünç-
tür: Bir savaş örgütünün kurulması ve politik ajitas-
yonun sürdürülmesi «devrimci ruhun zayıflığı» ne ka-
dar yaygın olursa olsun, «sakin ve barışçı» her koşalda
ve her dönemde esastır. Ayrıca, esas olarak böyle d-
nemlerde ve böyle koşullarda bu tür bir çalışma özel-
likle gereklidir; çünkü patlama ve ayaklanma zaman-
larında örgütün kurulması çok geç olacaktır. Parti, bir
uyarıda eyleme geçebilmek için hazır durumda olmalıdır.
«Yirmi dört saat içinde taktikler değişsin!». Ancak
taktikleri değiştirebilmek için de önce ortada taktik ol-
ması gerekir. Siyasî mücadeleyi bütün koşullarda ve
her zaman yürütecek yetenekte güçlü bir örgüt olma-
dan, sağlam ilkelerle yolu aydınlanan ve kararlılıkla
sürdürülen sistematik eylem planı diye bir sorun söz
konusu olamaz. Böyle olunca da, taktik kelimesinin sa-
dece adı değer taşır. Soruna yakından bir bakalım: Bi-
ze, şimdi, şu «tarihi An»ın, Partimizi «tamamen yeni»
bir sorunla —terör sorunuyla— karşılaştırdığı syleni-
yor. Dn «tamamen yeni» olan sorun, siyasî örgüt ve
ajitasyon sorunuymu; bugün ise, bu terördür.

Prensiplerini tümüyle unutmuş olan insanların
taktiklerde köklü değişmeler üzerine nutuk çekmeleri
garip değil mi?

Allahtan, **Rabocheye Dyelo** yanılıyor. Terör soru-
nu, gerçekte tamamen yeni bir sorun değildir; Rusya
Sosyal-Demokrasisinin bu konu üzerindeki görüşlerini
hatırlamak yeter .

İlke olarak biz, terörü asla reddetmedik ve redde-
demeyiz de. Terör, savaşın belirli bir zamanında, g-
lerin belirli bir durumunda, kesin savaşın varlığında,
yararlı ve hatta esas mücadele olabilecek olan askerî
eylem biçimlerinden birisidir. Ancak şu an için, önem-

li olan nokta şudur: Terör hiç bir şekilde, savaş alanındaki ordu için bir eylem olarak, mücadelenin bütün sistemine sıkı sıkıya bağlı ve onunla bütünleşen bir eylem olarak değil, aksine hiç bir orduyla ilişkisi olmayan arada bir yapılacak hücumlardaki, bağımsız bir biçim olarak öneriliyor. Merkezi bir gövde olmadan ve mahallî devrimci örgütlerin bu zayıflığıyla, gerçekten terörün olacağı da budur. Bu yüzden biz, bugünkü koşullarda bu mücadele araçlarının zamansız ve faydasız olduğunu, üzerine basarak ilân ediyoruz; çünkü bu tür mücadele araçları en aktif savaşçıları gerçek görevlerinden, hareketin bir bütün olarak çıkarları açısından en önemli olan görevden, koparıp arıyor; ve güçleri dağıtıyor: Hükümetin güçlerini değil, aksine devrimin güçlerini... Son olayları hatırlatmamız gerekir. Devrimciler, bir liderler kurmayından ve örgütleyicilerinden yoksunken, işçi yığınlarının ve şehirlerdeki «halk»ın mücadelesinin hızla yükseldiğini gözlerimizle gördük. Bu koşullarda, en enerjik devrimcilerin, tek başına belirli bir güven yerleştirmesi **mümkün** olan, teröre ve savaş müfrezelerine baş vurarak zayıf düşmeleri tehlikesi yok mudur? Devrimci örgütlerle, huzursuzluk duyan, mücadeleye hazır, protestolarda bulunan, henüz birleşmemiş durumdaki yığınlar (ki zayıf olmalarının esas nedeni birleşmemektir) arasındaki bağın kopma tehlikesi yok mudur? Şimdilik bizim başarımızın tek garantisi bu bağdır. Yiğitçe indirilen bireysel darbelerin önemini inkâr etmek bizden uzak olsun; ancak bu gün olduğu gibi, birçok kişinin terörle zevkten mest olmasına karşı, terörü temel ve başlıca mücadele aracı haline getirmeye karşı, kararlı bir uyarı sesi yükseltmek de bizim görevimizdir. Terör, hiç bir zaman düzenli bir askerî eylem olamaz; terörün yapabileceği en iyi şey, sadece kesin saldırıda kullanılan yön-

temlerden birisi olarak, yardım etmektir. Ancak şu anda, böyle bir kesin saldırı için **çağrı yayımlayabilir miyiz?** **Rabocheye Dyelo**, kesinlikle yayımlayabileceğimizi düşünüyor ve şöyle haykırıyor: «Saldırı birlikleri kurulsun!». Ancak bu iddia, bir gerekçeden çok, bir temennidir. Bizim askerî güçlerimizin esas gövdesi gönüllülerden ve asî askerlerden oluşmuştur. Biz, sadece bir kaç düzenli askerî birliğe sahibiz ve bunlar da harekete bile geçirilememiştir; savaş birliği olmalarını bir yana bırakın, herhangi türden bir birlik olmak için bile eğitimden geçmemişlerdir. Bütün bunların ışığında, bizim mücadelemizin genel koşullarını kavrama yeteneğinde olan ve olayların tarihî gidişinin her «dönemecinde» bu koşullara dikkat eden bir kimse için, şu andaki sloganımızın «saldırıya geçmek» olamayacağı, aksine «düşmanın kalesini kuşatmak» olması gerektiği çok açıktır. Başka bir deyişle, Partimizin şu andaki acıl görevi, eldeki mümkün bütün güçleri şimdiki bir hücum için toplamak değil, tersine bütün güçleri birleştirme ve günlük pratikte harekete klavuzluk etme yeteneğinde devrimci bir örgütün kurulması için çağrıda bulunmaktır. Ve sadece lafta değil, pratikte her protesto hareketini, her isyanı desteklemeye hazır ve bunu, kesin mücadele için uygun savaş güçlerini oluşturma ve güçlendirmede kullanacak bir örgüt.

Şubat ve Mart olaylarının [5] dersleri o kadar etkileyici oldu ki: bu sonuçla, şimdilik, prensipte bir anlaşmazlıkla karşılaşılmayacak gibi görünüyor. Ancak, bize şu anda gerekli olan, sorunun prensip olarak çözümü değil, pratikteki çözümüdür.

Biz, sadece bize gerekli olan örgütün niteliği ve onun başlıca amacı hakkında açıklığa kavuşmakla yetinmeyiz; biz örgüt için dikkatli bir biçimde, belir-

li bir **plan** hazırlamak zorundayız, böylece örgütün kuruluşu her yönden ele alınmış olabilir. Sorunun acil önemi bakımından, biz kendi payımıza, şimdi basıma hazırlanan bir broşürde [6] daha ayrıntılı olarak geliştirilecek olan bir plan taslağını, yoldaşlara sunmayı üzerimize alıyoruz.

Bizce, eylemlerimize başlama noktası, arzu edilen örgütü yaratmaya doğru atılacak ilk adım, ya da şöyle diyelim, izlenecek olursa, temel çizgi, sınıksız bir biçimde örgütü geliştirmemizi, derinleştirmemizi ve genişletmemizi sağlayacak olan bütün Rusya ölçüsünde siyasî bir gazetenin çıkarılması olmalıdır. Bizce, en fazla gerekli olan şey, bir gazetedir; gazete olmadan genel olarak Sosyal-Demokrasinin başlıca ve sürekli görevi olan ilkelere sadık, sistematik, her yönlü propaganda ve ajitasyonu yönetemeyiz; özel olarak da, siyasete ve sosyalizmin sorunlarına karşı ilgi, halkın geniş kesimleri arasında yayıldığında, o anın acil görevi olur [gazete-ç]. Bireysel eylem, mahalli beyan-nameler, broşürler vb. biçimindeki değişik yönlerdeki ajitasyonu, sadece periyodik bir yayının yardımıyla, genelleşen ve sistematik hale dönüşen bir ajitasyonla güçlendirme ihtiyacı, bugün olduğu kadar, hiç bir zaman böyle kesin bir biçimde hissedilmemiştir. Gazetenin basımındaki (ve dağıtımındaki) süre ve düzenlilik, militan çalışmalarımızın, bu esas ve en temel kesiminin nasıl kurulduğunu gösteren başlıca kıstas olarak yardımcı olabileceği, abartılmadan söylenebilir. Ayrıca, bizim gazetemiz, bütün Rusya ölçüsünde olmalıdır. Yayın yoluyla halkı ve hükümeti etkilemek için güçlerimizi birleştirmede başarısızlığa uğrarsak, daha çapraşık, daha zor, fakat aynı zamanda etki sağlamada daha kesin olan diğer araçları birleştirmeyi düşünmek hayal olacaktır; ve başarısızlığa

uğradığımız sürece de bu böyledir.

Bizim hareketimiz öncelikle partik ve örgütsel bakımdan olduğu kadar, ideolojik bakımdan da bölünüp parçalanma yüzünden, —Sosyal-Demokratların ezici bir çoğunluğunun bakış açılarını eylem alanlarını ve gizlilik ve hazırlıklılığı koruma yeteneklerini daraltan— mahallî çalışmaya neredeyse tamamen gömülüp kalmaları yüzünden, zarara uğramaktadır. İnsan, kesinlikle tam bu bölünme durumunda, yukarıda sözü edilen dağınıklık ve karşıklıkların en derin köklerini araştırmalıdır. Bu başarısızlığı ortadan kaldırmaya doğru, ayrı ayrı mahalli hareketleri bir tek ve bütün Rusya ölçüsündeki bir harkete dönüştürmeye doğru atılacak ilk adım, bütün Rusya ölçüsünde bir gazetenin çıkarılması olmalıdır. Sonuç olarak, bize gerekli olan, kesinlikle bir siyasî gazetedir. Siyasî bir organ olmadan, bugünkü Avrupa'da adına layık bir siyasî hareket düşünülemez. Böyle bir gazete olmadan, siyasî huzursuzluk ve protesto hareketinin bütün unsurlarını yoğunlaştırma ve böylece, proleteryanın devrimci hareketini canlandırma görevimizi yerine getiremeyiz. Biz ilk adımı attık, işçi sınıfı arasında «ekonomik» amaçla, gerçekleri açıklayarak bir öfke yarattık; şimdi ise, halkın her kesimi arasında siyasî gerçekleri açıklamak ve tamamen siyasî bilinçden oluşan öfke yaratmak için ikinci adımı atmamız gerekiyor. Siyasî açıklamanın sesinin bugün için zayıf, ürkek ve seyrek olması bizim cesaretimizi kırmamalıdır. Bunun nedeni, tamamen polis baskısına boyun eğmek değildir. Gerçekleri açıklamaya yetenekli ve hazır olanların bir sözcüleri yoktur, arzulu ve cesaret verici dinleyiciler yoktur; «yüce» Rus Hükümetine karşı olan şikâyetlere yön verirken, gerekli gücü halk arasında hiçbir yerde görmüyorlar. Fakat bugün artık, herşey hızla

değişiyor. Böyle bir güç şimdi vardır ve bu da siyasî mücadeleye katılma yolundaki çağrışı sadece dinlemek ve desteklemekle yetinmeyip, savaşı da korkusuzca girmeye hazır olduğunu gösteren devrimci proletaryadır. Çarlık hükümetinin ülke ölçüsünde maskesini düşürmek için, bize sözcülük edecek bir organı yaratmak durumundayız ve bunu yapmak bizim görevimizdir. Bu sözcü, Sosyal-Demokrat bir gazete olmalıdır. Rus İşçi Sınıfı, Rus toplumunun diğer sınıf ve tabakalarından ayrı olarak, siyasî kültüre karşı derin bir ilgi göstermekte, illegal yayın için (sadece derin huzursuzluk dönemlerinde değil) büyük ve sürekli talepte bulunmaktadır. Böyle bir kitle talebi görüldüğünde, tecrübeli devrimci liderlerin eğitimine başlandığında, ve işçi sınıfının yoğunlaşması, onu büyük şehirlerdeki işçi sınıfı kesimlerinde ve fabrika kuruluşları ve topluluklarında gerçekten üstün duruma getirildiğinde, proletarya için siyasî bir gazete çıkarmak tamamen uygundur. Proletarya aracılığıyla gazete şehir küçük-burjuvazisine, kırlardaki zanaatkârlara ve köylülere ulaşacak ve böylece halkın gerçek siyasî gazetesi haline gelecektir.

Bununla beraber, gazetenin rolü, sadece düşüncelerin yayılması, siyasî eğitim ve siyasî müttefiklerin kazanılması ile sınırlandırılmaz. Gazete, sadece bir kollektif propagandist ve kollektif ajitatör değildir; o, aynı zamanda kollektif bir örgütleyicidir de. Bu son görev, yapım halindeki bir binanın çevresindeki iskeleye benzetilebilir; bu iskele inşaatın ayrı ayrı kesimlerini gösterecek, yapıcılar arasında bağlantıyı kolaylaştırarak, onların çalışmalarını yaymalarını ve hepsinin örgütlü emeğiyle ulaşılan ortak sonuçları incelemelerini sağlayacaktır. Gazetenin yardımı ve aracılığıyla, sadece mahallî eylemlere değil, fakat düzenli genel çalış-

maya girişen devamlı bir örgüt doğal olarak oluşacak ve üyelerini siyasî olayları doğru olarak izliyecekleri için eğitecek, bu olayların önemini ve halkın çeşitli kesimleri arasındaki etkilerinin değerini gösterecek, ve bu olayları etkiliyebilmede gerekli olan devrimci parti için etkin araçları geliştirecektir. Sadece gazetesinin düzenli olarak çoğaltılmasının sağlanmasındaki teknik görev, ve düzenli bir dağıtımın organize edilmesine başlanması, birleşik pratinin mahalli temsilciler ağını gerektirecektir; ki bu temsilciler birbirleriyle sürekli bir bağ kuracaklar, genel sorunları iyice öğrenecekler, bütün Rusya ölçüsündeki çalışmada ayrıntılı görevlerini yerine getirmeye alacaklar ve çeşitli devrimci eylem örgütlerinde kendi güçlerini tartacaklardır. Bu temsilcilikler ağı* bize esas olarak gerekli olan türden örgütün iskeletini kuracaktır ki, bu örgüt bütün ülkeyi kucaklamak için yeterli derecede geniş, kesin ve ayrıntılı bir şekilde iş-bölümünü geliştirmek için yeterli derecede yaygın ve çok yönlü, her koşul altında, bütün «ani dönemeçlerde» ve beklemeyen olaylar karşısında, kendi çalışmasını düzenli bir biçimde yönetebilmesi için yeterli derecede serin kanlı olacaktır; bir yandan, düşman bütün güçlerini tek bir noktaya topladığında, güçlü düşmana karşı açık savaştan sakınacak, diğer taraftan, düşmanın hantallığından yararlanacak ve ona hiç ummadığı zaman ve yede hücum edecek esnekliği gösterecektir. Bugün bizler, büyük şehirlerin sokaklarındaki öğrenci gösterilerini desteklemek gibi, nisbeten kolay bir görevle karşı karşıyayız; yarın belki, daha zor bir destekleme göreviyle, örneğin bazı özel yerlerdeki işsizler hareketiyle karşılaşabiliriz; ve bir gün sonra devrimci olarak, köylü ayaklanmalarına ka-

* Dip not için sayfa 102'ye bakın — Yayımcı.

tılmak için, hazır olmak zorunda kalabiliriz. Bugün hükümetin Zemstvo'ya karşı açtığı kampanya nedeniyle, gergin siyasî durumdan yararlanmak zorundayız; yarın, bazı çarlık başıbozuklarının talanına karşı halkın öfkesini desteklemek ve boykot, gösteri yürüyüşleri vb ...aracılığıyla düşmanı ricat'a (geri çekilmeğe) zorlayabilmek için, ortalığın karışmasına yardımcı olmak zorunda kalabiliriz. Bu derecede bir savaş hazırlığı, sadece düzenli askerlerin sürekli çalışmasıyla geliştirilebilir. Güçlerimizi ortak bir gazete çıkarmak için birleştirirsek, bu çalışma, sadece yetenekli propagandistleri değil, aynı zamanda, kesin mücadele için slogan atarak, mücadelenin yönetimini ele alacak olan en yetenekli örgütleyicileri, en üstün siyasî parti liderlerini eğitecek ve ortaya çıkaracaktır.

Sonuç olarak, bir yanlış anlama olasılığını önlemek için, bir kaç söz daha edelim. Sürekli olarak, sistemli ve planlı hazırlıktan söz ettik; hiçbir şekilde, otokrasinin, sadece düzenli kuşatmayla veya örgütlü saldırıyla yıkılacağını önermeye niyetimiz yok. Böyle bir görüş, saçma ve doktriner olur. Tersine, otokrasinin, bütün yönlerden kendisini tehdit eden, kendiliğinden patlamalar veya önceden görülemeyen siyasî karışıklıklardan birisiyle, çatışma sonucunda çökmesi mümkündür; ve bu olasılık tarihsel olarak çok daha fazladır. Ancak, maceracı kumarlardan kaçınan hiçbir siyasî parti, ta baştan çalışmalarını bu tür patlamalara ve karışıklıklara dayandıramaz. Biz, kendi yolumuzdan yürümeliyiz ve düzenli çalışmamızı da, bir değişiklik yapmadan sürdürmek zorundayız. Ve ani sürprizlere karşı güvenimiz zayıf olduğu ölçüde, herhangi bir «tarihi An»a habersiz yakalama şansımız da azdır.

İskra'nın Mayıs 1901'deki

4. sayısında yayınlandı. .

Bütün Eserleri, (c. 5, s. 13-24)

BİR YOLDAŞA MEKTUP [7]

ÖNSÖZ

Burada yeniden basılan **Bir Yoldaşa Mektup**, eğer hafızam beni yanıltmıyorsa, bir yıl önce, Eylül 1902' de yazılmıştır. Başlangıçta el yazması halindeki kopyaları elden ele dolaştı ve **Iskra**'nın örgüt görüşlerinin bir açıklaması olarak dağıtıldı. Geçen Haziran'da da Sibirya Ligası, bu yazıyı bastı ve çok sayıda kopyayı dağıttı. Bu yüzden kamuoyunun tamamen bilgisi dahilinde olan bu yazıyı yeniden basmanın herhangi bir sakıncası yoktur. Yazıyı daha önce bastırmayışımın nedeni, henüz tamamlanmamış olması, kelimenin tam anlamıyla sadece «kaba bir taslak» olmasındandı. Fakat artık Rusya'da bir çok işçi yazıyı bu taslak haliyle okumuş bulunuyor. Ayrıca, yazıyı bu kaba haliyle (sadece en temel bazı üslup düzeltmelerinde bulundum) yeniden bastırmamın en büyük nedeni, yazının bir «belge»* önemi kazanmış olmasıdır. Bildiği-

* Muhaliflerim bu mektuptan bir belge olarak yarar umma isteklerini tekrar tekrar ifade etmişlerdir; bu yüzden bunu yeniden bastırırken herhangi bir değişiklik yapmayı kesinlikle yakışsız görüyorum.

miz gibi, **Iskra**'nın yeni yazı kurulu 53. sayıda **örgüt** sorunlarında farklılıkların varlığını ilân etmiştir. Maalesef yazı kurulu üyeleri, bilinmeyen konuları gizlemekle yetinerek, bu farklılıkların neler olduğunu ortaya koymakta hiç acele eder görünmüyor.

Yeni yazı kuruluna bu zor görevinde yardımcı olmak için bazı şeyler yapılmalıdır. **Iskra**'nın eski örgüt görüşleri kaba taslaklara kadar inen bütün ayrıntıları ile bilinsin; belki o zaman yeni yazı kurulu, sonunda kendi «ideolojik yönetimi» altında yeni örgütsel görüşlerini Partiye açıklayacaktır. Belki bunlar bize, Partimizin Örgüt Kuralları hakkındaki temel değişikliklerin kesin formülasyonunu verir. Gerçekten bu Örgüt Kurallarının bizim herzamanki örgüt planlarımızı ifade ettiğini anlamıyan var mıdır?

Eğer okuyucu **Ne Yapmalı?** ve **Iskra**'da yayınlanan örgüt sorunları ile ilgili yazılarla **Bir Yoldaşa Mektup**'u, ve **Bir Yoldaşa Mektup**'la İkinci Kongrede kabul edilen Kuralları karşılaştırırsa, bizim, **Iskra**'cılarının çoğunluğunun ve Parti Kongresindeki çoğunluğun, örgütsel «çizgi»mizi ne kadar tutarlı olarak izlediğimiz konusunda açık bir düşünceye sahi polacaktır. **Iskra**'nın yeni yazı kuruluna gelince, biz büyük bir sabırla onun yeni örgütsel görüşlerini açıklayan beyanatını bekleyeceğiz; onların yanlışlarına nerede gözünü açmak gerektiğini işaret etmek ve ne zamandan beri ve niçin «taptıkları putları yıkmaya» başladıklarını göstermek için bekleyeceğiz.

Ocak 1904

N. Lenin, Örgütsel Görevlerimiz

Konusunda Bir Yoldaşa Mektup

broşüründe yayınlanmıştır,

Cenevre, 1904

Bütün Eserler, (C. 5., s. 132-133)

BİR YOLDAŞA MEKTUP

Değerli Yoldaş,

«Petersburg Devrimci Parti Örgütü» için hazırladığınız tasarının eleştirilmesi için yaptığınız ricayı memnuniyetle yerine getiriyorum. (Büyük bir ihtimalle St. Petersburg'daki Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin çalışma örgütünü kastediyor olmalısınız). Ortaya attığınız sorun o kadar önemli ki, St. Petersburg Komitesinin bütün üyeleri ve hatta genel olarak bütün Rusya Sosyal-Demokratları bu sorunun tartışılmasına katılmalıdır.

Herşeyden önce, başlangıçtaki «Liga» örgütlenmesinin (sizin adlandırdığınız gibi «Liga tipi») biçimsizliğine ilişkin açıklamanızla tamamen aynı düşüncede olduğumu ifade edeyim. **Rabocheye Dyelo'nun** savunucularının «demokratik» ilkeler adına büyük bir gururla ve azimle şampiyonluğunu yaptıkları seçim sistemi ve işçilerin aktif çalışmadan kopmaları durumuna karşılık, ilerici işçiler arasında ciddi bir eğitim ve devrimci bilinçlendirme yokluğundan söz ediyorsunuz.

Durum kesinlikle şudur: (1) ciddi bir eğitim ve devrimci bilinçlendirmenin olmayışı (sadece işçiler

arasında değil, aydınlar arasında da); (2) seçim ilkesinin yanlış ve aşırı derecede uygulanması ilkesi, ve (3) işçilerin aktif devrimci çalışmadan kopmaları. St. Petersburg örgütünün ev Partimizin diğer bir çok mahalli örgütünün başarısızlığının esas nedeni gerçekte burada yatıyor.

Mektubunuzdaki genel açıklamalardan anladığım kadarıyla, örgütsel görevlere ilişkin temel görüşünüzü tamamen paylaşıyorum ve örgüt planınıza da katılıyorum.

Sizinle, özellikle tamamen aynı görüşte olmamın nedeni, bütün Rusya ölçüsündeki çalışmaya ve bir tüm olarak Partinin çalışmasına bağlı görevlere özel bir önem verilmesi gerektiğine inanmamdır. Tasarınızda, bu, Birinci Madde'de ifade ediliyor ve şöyledir: «İşçiler arasında devamlı muhabirleri bulunan ve örgüt içindeki çalışmayla sıkı bağı olan **Iskra** gazetesi, Partinin yönetici merkezidir (bir komitenin veya semtin değil.)» Ben sadece, etorik gerçekleri, taktik ilkeleri, genel örgütsel düşünceleri ve istenen anda, tüm Partinin genel görevlerini açıklayıp geliştiren gazetenin, Partinin **ideolojik** önderi olabileceğini ve olması gerektiğini söylemekle yetineceğim. Fakat sadece, bütün komitelerle **kişisel** bağları sağlayan, Rusya Sosyal-Demokratları arasındaki bütün en iyi devrimci güçleri kucaklayan ve yayınların dağıtılması, bildiri basılması, güçlerin yerleştirilmesi, özel bazı girişimlerde sorumluluk alacak kişi ve grupların saptanması ve bütün Rusya ölçüsünde bir ayaklanma v.b. gibi, Partinin bütün genel **sorunlarıyla** uğraşan özel bir merkezi grup (buna Merkez Komitesi diyelim), hareketin doğrudan doğruya **pratik** önderi olabilir. Örgütün tam gizliliğini ve hareketin sürekliliğini korumak esas olduğundan, Partimizin **iki** yönetici merkezi **olabilir** ve öyle olmalıdır; bir

M.O. (Merkez Organı) ve bir M.K. (Merkez Komitesi). Birincisi ideolojik önderlikten, ikincisi ise, direkt ve pratik önderlikten sorumlu olacaktır. Bu gruplar arasında, sadece bir tek Parti Programıyla değil, fakat aynı zamanda **iki grubun bileşimi** ile (her iki grup da, M.O. ve M.K., birbirleriyle tam bir ahenk içinde olan kişilerden oluşmalıdır) ve düzenli, sistematik birleşik toplantıların düzenlenmesiyle, eylem birliği ve gerekli dayanışma mutlaka sağlanmalıdır. Ancak böylece, bir taraftan M.O. Rus jandarmasının erişemeyeceği bir yere yerleşerek, süreklilik ve tutarlılığı kesinleşir ve diğer taraftan da M.K. bütün temel meselelerde M.O. ile tam bir birlik içinde olacak ve hareketin bütün pratik yönlerden doğrudan **sorumluluğunu almak** için, yeterli özgürlüğe sahip olacaktır.

Bu yüzden Tüzüğün Birinci Madde'si (sizin tasarruflarınıza göre) yönetici organ olarak, hangi Parti organının tanınacağını belirtmekle yetinmemeli (elbette ki, bu gereklidir), fakat aynı zamanda bir mahallî örgütün, bu merkezi kuruluşların yaratılması, desteklenmesi ve sağlamlaştırılması için aktif çalışmayı kendine iş edinmesi gerektiğini de belirtmelidir. Bu merkezi kuruluşlar olmadan Partimiz bir parti olarak var olamaz.

Daha sonra, İkinci Madde'de, komitenin «mahallî örgütünü yönetmesi» gerektiğini söylüyorsunuz. («Partinin her türlü mahallî çalışması ve bütün mahallî örgütleri» demek belki daha doğru olacaktır; ancak, ben, formülasyonun ayrıntılarına girmeyeceğim), ve komitenin hem işçiler hem de entellektüellerden oluşması gerektiğini, çünkü bunları iki ayrı komiteye ayırmanın zararlı olacağını söylüyorsunuz. Bu kesinlikle doğrudur. Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin sadece bir tek komitesi olması, bunun da, kendilerini, bütünüyle Sosyal-Demokrat çalışmaya veren, tam inan-

miş Sosyal-Demokratlardan oluşturulması gerekir. Mümkün olduğu kadar fazla işçinin, tam sınıf bilinci-ne vararak, profesyonel devrimci ve komite* üyesi ol-masını özellikle sağlamaya çalışmalıyız. Bir zamanlar, ikili değilde, **tek** bir komite olduğu zaman, komite üye-lerinin **kişisel olarak**, çok sayıda işçiyi tanımaları özel bir önem kazanır. İşçilerin arasındaki sorunlarda, ön-derliği alabilmek için, her yönde çıkışa sahip olabilmek için çok sayıda işçi tanımak ve her türden kanalların bulunması v.b. gerekir. Bu yüzden komite, işçilerin ara-sından, işçi sınıfı hareketinin, muhtemel bütün esas ön-derlerini **içine almak** zorundadır; komite, mahalli hare-ketin **bütün** yönlerden yönetecek **bütün** mahalli kuruluş-ların, güçlerin ve Parti araçlarının sorumluluğunu üze-rine alacaktır. Siz komitenin nasıl oluşacağını söylemi-yorsunuz, —bu konuda özel kuralların nadiren gerektiği üzerinde anlaşıcağımızı sanıyorum; komitenin oluş-turulması, Sosyal-Demokratlar için, karar verilmesi ge-reken acil bir sorundur. Belki de, yeni üyelerin komite-ye girmesinin, komite üyelerinin çoğunluğunun (veya üçte ikisinin v.b.) kararıyla gerçekleşeceğine işaret edi-lecektir; ve komite, ilişki listesinin (devrimci çайдan) güvenilir ve (siyasî anlamda) emin ellere verilmesi ve aday üyelerin önceden hazırlanma meselelerini hallet-melidir. M.O. ve M.K.'miz olduğunda, yeni komiteler, sadece bunların işbirliği ve onayıyla oluşacaktır. Ko-mitelere mümkün olduğu kadar fazla üye girmemeli-dir, (böylece komiteler eğitilmiş, her biri devrimci ey-lemnin özel bir dalında ihtisaslaşmış kişilerden oluşa-caktır). Aynı zamanda, **bütün** yönlerden çalışmayı

* Komiteye alacağımız devrimci işçileri, işçi yığınları arasında en çok bağı olanlardan ve itibarlılar arasından seç-mek zorundayız.

üzerine alacak, tam temsil etme durumunda ve bağlayıcı kararlar alacak yeterli sayıda üyeyi de kapsamalıdır. Üyelerin sayısı çok fazla olursa ve sık sık toplantıları zorlaşırsa, komiteden özel ve çok az sayıda (beş veya daha az sayıda kişiden oluşan diyelim), bir **yürütme** grubu seçmek gerekebilir: Şüphesiz ki, sekreter ve tüm olarak çalışmaya pratikte rehberlik etme yeteneğindeki kişiler dahil olacaktır. Tutuklamalar olduğunda çalışmanın durmaması için, bu gruba aday üyelere de alınması **özellikle önemlidir**. Yürütme kurulunun çalışmaları, buraya üye olmak v.b. komitenin genel toplantısında onaya sunulmalıdır.

Daha ileride, komiteden **sonra**, bunun altında, şu kuruluşları teklif ediyorsunuz: (1) tartışma toplantıları («en iyi» devrimcilerin konferansları); (2) semt grupları; (3) bunların her birine bağlı olan propaganda grubu; (4) fabrika grupları; ve (5) bir bölgedeki fabrika gruplarının delege «temsilcilerinin toplantıları». Diğer **bütün** kuruluşların (ve bunların içinde sizin sözünü ettiklerinizin yanı sıra, pek çok sayıda ve son derece çeşitli başkalarının da olması gereklidir), komiteye tabi olmaları gerektiği ve semt gruplarının (çok büyük şehirlerde) ve fabrika gruplarının (her zaman ve her yerde) gerekliliği konularında sizinle tamamen aynı fikirdeyim. Fakat birçok ayrıntılar üzerinde sizinle aynı fikirde değilim gibi görünüyor. Örneğin, «tartışma toplantıları» sorununu ele alırsak, ben bunların **tamamen gereksiz** olduğu kanısındayım. «En iyi» devrimciler tamamen komitede olmalı veya özel bir çalışmaya katılmalıdır (basım, nakil, ajitasyon görevleri, örgütte, diyelim ki pasaport bürosu veya casuslarla ve **ajan provakatörlerle** uğraşan savaş birliklerinde veya ordudaki gruplarda v.b.).

«Konferanslar» komitede veya **her** semtte, her

fabrika, propagandist, iş kolu (dokuma, mekanik, deri) öğrenci, edebiyat v.b. çevrelerinde verilecektir. Neden konferanslar, özel bir kuruluşu gerektirsin?

Devam edelim. Çok haklı olarak, Iskra'ya yazı yazma fırsatının, «her isteyene» doğrudan tanınmasını istiyorsunuz .Yalnız, «doğrudan» sözcüğü «her isteyene», gazetenin bürosunun adresinin verilmesinin kastedildiği olarak anlaşılmamalı, ancak **isteyen herkesin**, gazeteyi yayınlayanlara mektup iletmesi (veya göndermesi) zorunludur. Elbette ki, adresler **oldukça geniş bir çevre** tarafından bilinecektir; ne var ki, adresler, her isteyene değil, güvenilir ve gizlilik koşulları izleme yeteneği bilenenlere verilmelidir —belki de, sizin önerdiğiniz gibi, her semtte bir kişiye değil, bir çok kişiye verilmesi gerekebilir. Bizim çalışmamızda yer alan herkesin, tek tek her bir grubun, kararlarını, istek ve taleplerini, mutlaka **komitenin** olduğu kadar, M.O. ve M.K.'nin de dikkatine sunma **hakkının olması** da gereklidir. Bunu yapabilirsek, **Parti görevlilerinin bütün konferansları**, sakat bir iş yapmadan ve «tartışma toplantıları» gibi, gizlilik kurallarına aykırı bir durum yaratılmadan, **doğru ve tam bilgilerin** yardımıyla yapılmış olacaktır. Elbette ki, mümkün olduğu kadar çok sayıda görevlinin **kişisel konferans** vermesi yolunda çaba harcamalıyız —ancak bu durumda, herşey, gizliliğe uyulmaya bağlıdır.

Rusya'da, genel mitingler ve toplantılar çok az ve istisnai hallerde olur ve «en iyi» devrimcilerin bu mitinglere katılmalarına izin verilirken, tehlikelere karşı da çok dikkatli olunması gerekir; çünkü genel olarak, **ajan provakatörlerin** buralara sızması ve casusların mitinge katılanları izlemesi kolaylaşacaktır. Büyük bir genel toplantı (diyelim ki 30'la 100 kişi arasında) düzenlemek mümkün olursa (yaz aylarında ormanlarda veya

bu amaç için temin edilen gizli evlerde, komitenin, «en iyi» devrimcilerden bir veya ikisini, toplantıya katılanların olumlu kişiler olup olmadığını iyice **anlamak** için göndermesi, bence daha doğru olur: örneğin fabrika çevrelerinden mümkün olduğu kadar çok sayıda sağlam üyenin çağrılıp çağrılmadığının v.b. anlaşılması gibi. Ancak bu toplantılar, resmî kayda geçirilmemeli, Tüzüğe konulmamalı ve düzenli olarak yapılmamalıdır. İşler, toplantıya katılan herkesin, orada bulunan herkesi öğrenebileceği, yani herkesin bir grubun «temsalcisi» olduğunu bilebileceği biçimde ayarlanmamalıdır. Benim, sadece «tartışma toplantılarına» değil, aynı zamanda «temsilcilerin toplantılarına» da karşı çıkışımın nedeni budur. Bu iki kuruluşun yerine, şöyle bir kural teklif edeceğim. Komite pratikte hareketin içinde olanların ve genel olarak da işçilerin, mümkün olduğu kadar çok katıldığı büyük toplantılar örgütlemekle uğraşmalıdır. Toplantının yeri, zamanı, durumu ve bileşimi, bu tür gizli sorunlardan sorumlu olan komite tarafından tayin edilmelidir. Açık havada ve ormanlarda yapılan daha az resmî nitelikteki işçi toplantılarının hiçbir şekilde bu yolla sınırlandırılmayacağı biliniyor. Tüzüğe bu konuda hiçbir madde koymamak belki de daha iyi olur.

Daha ileride, semt gruplarının en önemli görevlerinin, yayınların düzenli olarak dağıtılmasını örgütlemeleri olduğu konusunda, sizinle tamamen aynı düşüncedeyim. Bence, semt komiteleri esas olarak, fabrikalarla komiteler arasında **aracılık** ve hattâ aracılıktan çok **kuryelik** görevini yerine getirmelidir. Bunların başlıca görevi, gizlilik kurallarına uyarak, komiteden adıkları yayınları başarılı şekilde dağıtmak olmalıdır. Eğer biz, özel bölge dağıtım grubuyla, o bölgedeki bütün fabrikalar ve mümkün olduğu kadar fazla işçi evleri arasında düzenli bir bağ kurabilirsek, bu, gerek

gösteriler ve gerekse ayaklanmalar için çok büyük bir değer taşıyacağından, bizim için çok önemli olan bir görevdir. Yayınlar, bildiriler ve açıklamaların v.d.'nin düzenli olarak yerlerine teslimini ve bunun süratle gerçekleştirilmesini organize etmek, bu amaç uğruna bir temsilcilikler ağı geliştirmek, gelecekteki gösteri ve ayaklanmalarına hazırlık çalışmalarının büyük bir kısmını yerine getirmek demektir. Yayın dağıtımını, ayaklanma, direniş veya karışıklık zamanlarında organize etmek çok geç olacaktır, bu çalışma, dağıtım ayda iki veya üç kez **zorunlu** hale getirilerek, yavaş yavaş kurulabilir. Gazete çıkarılamıyorsa, bildiriler dağıtılabilir ve dağıtılmalıdır; dağıtım mekanizmasının hiçbir şekilde boş durmasına izin verilmemelidir. Bu mekanizma, örneğin bir gecede tüm Petersburg işçi sınıfına haber iletip, onu harekete geçirebilecek bir yetkinliğe kavuşturulmalıdır. Bildirilerin, merkezden daha dar halkalara ve onlardan da dağıtıcılara sistemli olarak iletilmesi sağlandığı ölçüde, bu, kesinlikle ütöpik bir amaç değildir. Bence, semt komitelerinin görevleri, bağlantı değildir. Bence, semt komitelerinin görevleri, bağlantı ve geçiş çalışmasını aşacak şekilde genişletilmemeli veya daha eksiksiz koymak gerekirse, bunların görevleri aşırı bir dikkatle genişletilmelidir —yoksa bu durum sadece keşfedilme riskini arttırır ve çalışmanın bütünlüğüne zarar verir.

Elbette ki, bütün Parti sorunlarının tartışıldığı konferanslar semt komitelerinde de yapılacaktır; ancak mahalli hareketin bütün genel sorunları üzerinde **kararlar**, sadece komite tarafından alınmalıdır. Semt gruplarının, sadece yayının devri ve dağıtımına ilişkin teknik alanlarda, bağımsız hareket etmelerine izin verilmelidir. Semt komitelerinin bileşimi komite tarafından saptanmalıdır. Bu şöyle yapılabilir: komite kendi üyelerinden

bir, ya da ikisini (veya komitede bulunmayan yoldaşları) şu veya bu semtte delege olarak seçer ve bunlara bir **bölge grubu kurmalarını** bildirir. Bölge grubu komitenin bir koludur ve gücünü komiteden alır.

Şimdi de propaganda çevreleri sorununa geçiyorum. Propaganda güçlerimiz fazla olmadığından, bu tür çevreleri her bölgede ayrı ayrı örgütlendirmek zordur. Propaganda, komitenin tümü tarafından tek ve aynı ruhla sürdürülmeli ve iyice merkezileştirilmelidir. Bu sorunda benim düşüncem, komite, üyelerinin bir çoğuna, (komitenin bir kolu veya **komitenin kuruluşlarından birisi** olacak olan) propaganda grubu örgütlendirmelerini bildirmesidir. Bu grup, gizlilik kurallarına uymak için semt gruplarının **olanaklarından** yararlanarak, propaganda çalışmasını **bütün şehirde** ve komitenin «alanındaki» bütün mahalli semtlerde yürütmelidir. Gerekirse, bu grubun alt gruplar kurar, görevlerinin bir kısmını bunlara devreder, ancak bütün bunlar, sadece komitenin izniyle yapılabilir. Komite, her zaman, kayıtsız ve şartsız olarak, hareketin bütünüyle herhangi bir bağı olan bir gruba, alt gruplara veya çevrelere kendi temsilcisini seçme hakkına sahiptir.

Bu türden bir örgütlenme, komitenin veya onun alt kuruluşlarının bu tip kolları, harekete hizmet eden çeşitli grupların hepsine aynen uygulanmalıdır: örneğin, lise ve yüksek okullardaki öğrenci gruplarında; hükümet memurları arasındaki taraftarların gruplarında; nakil, basım ve pasaport gruplarında; gizli toplantı yerleri düzenleyen gruplar arasında; casusları etkisiz hale getiren gruplarda; askerlikle ilgili gruplarda; silâh temin eden gruplarda; «maddî gelir getiren işletmeleri» organize eden gruplarda v.b.. Gizli bir örgütü yaşatma sanatı, **mümkün olan herşeyi** kullanmak, «her-

kese yapacak bir iş vermekle», aynı zamanda hareketin tümüne önderlik etmeyi başarmakla, elbette ki, yönetimde bulunmak yeteneğiyle değil, otorite, enerji, daha fazla deneyle, daha çok yönlü olmakla, daha çok yetenekle gerçekleşebilir. Bu teklif, merkeze büyük bir güce sahip **yeteneksiz** bir kişi girdiği zaman, katı merkezizetçiliğin hareketi kolaylıkla mahvedebileceği yolundaki muhalefet olasılığına karşı yapılmıştır. Elbette ki, bu da mümkündür, ancak bu, ademî merkezizetçilik veya seçim ilkesiyle giderilemez, böyle bir şeyin geniş ölçüde uygulanmasına kesinlikle izin verilemez ve otokrasi koşulları altında sürdürülen devrimci çalışmaya zarar verir. Hiç bir tüzük de buna karşı engelleyici olamaz, bu sadece, tek tek her grupçuğun kararlar almasıyla başlayan, M.K. ve M.O.'na çağrıda bulunmasıyla devam eden ve (en kötü olasılıkla) yönetimdeki kesinlikle, yeteneksiz kişinin buradan **atılmasıyla** son bulan, «yoldaşça etkileme» tedbirleriyle engellenebilir. Komite, devrimci çalışmanın değişik alanlarının değişik yetenekleri gerektirdiğini düşünerek, mümkün olan en geniş iş bölümüne ulaşmak için çaba harcamalıdır ve bazan, örgütleyici olarak kesinlikle yararsız bir kişi, ajitator olarak değerli olabilir veya sıkı bir gizli çalışmada başarılı olmayan, çok iyi bir propagandist olabilir v.b.

Propagandistler konusuna gelmişken, bu mesleği, buna yatkın olmayan kişilerin üzerine yükleyerek, propaganda düzeyinin düşürülmesini bir kaç kelimeyle eleştireceğim. Hiç bir ayırım yapmadan, her öğrenciyi propagandist olarak kabul etmek, bizim aramızda bazan alışkanlık haline gelmekte ve her **genç çocuk** «bir gurba verilmesini» v.b. talep ediyor. Buna karşı çıkılmalıdır, çünkü bu, büyük zarar verir. İlkeleri tam tutarlı ve gerçekten yetenekli olan, **çok az sayıda** propa-

gandist vardır (bu özelliği kazanabilmek için insanın çok çalışmış ve deney kazanmış olması gerekir); bu tür kişiler böylece ihtisaslaşmalı, tamamen bu tür çalışmaya girmeli ve bu konuya titizlikle eğilmelidirler. Bunlar, haftada bir çok konferanslar vermeli ve gerektiğinde diğer şehirlere gönderilmelidir; ve genel olarak da yetenekli propagandistler, değişik şehir ve kasabaları dolaşmalıdırlar. Fakat yeni başlayan gençlere, esas olarak pratik işler verilmelidir, ki bu, bir dereceye kadar iyimserce «propaganda» olarak nitelendirilen öğrencilerin grupları yönetme işine göre, ihmal edilmektedir. Elbette ki, çalışmanın bütünü ciddi pratik işler yapmayı gerektirir, buna rağmen «yeni başlayanlara» da kolaylıkla çalışma alanı bulunabilir.

Şimdi de fabrika çevrelerine geçelim. Bunlar bizim için özellikle önemlidir; hareketin temel gücü büyük fabrikalardaki işçi örgütlerine dayanıyor. Bunun nedeni büyük fabrikaların (ve iş yerlerinin) sadece işçi sınıfının sayı bakımından hakim kesimini kapsaması değil, fakat daha önemlisi, etki, gelişme ve savaş kapasitesinin yüksek olmasıdır. Her fabrika, bizim kaleimiz olmalıdır. Bu yüzden, her «fabrikadaki» işçi örgütü, kendi içinde mümkün olduğu kadar gizli, dışa doğru da bir «ağ» şeklini almalı, antenlerini herhangi bir devrimci örgütte olduğu gibi, mümkün olduğu kadar uzağa doğru ve çok yönlü olarak uzatmalıdır. Bir grup devrimci işçinin bir çekirdek oluşturması, önder ve «eğitimci» olması gerektiği konusunda da, üzerine basarak duruyorum. «Fabrika çevreleri»de **dahil olmak üzere**, saf işçi veya saf Sosyal-Demokrat sendika örgütlenmelerinden vazgeçmek zorundayız. Fabrika grubu veya fabrika (iş yeri) komitesi (diğer bir sürü gruptan ayırdedilebilmesi için), fabrikada Sosyal-Demokrat çalışmayı sürdürmek için yönetim yetkisini ve talimatları

doğrudan doğruya komiteden alan çok az sayıda **devrimciden** oluşmalıdır.

Fabrika komitesinin her üyesi, kendini komitenin temsilcisi saymalı, **komitenin** bütün emirlerine uymak zorunda olmalı, ve «savaş alanındaki ordunun» bütün «adet ve yasalarını» bilmek zorunda olduğunu ve savaş anlarında, katıldığı bu ordunun resmî kararı olmadan ayrılma hakkının olmadığını bilmelidir. Bu yüzden, fabrika komitesinin bileşimi, büyük önem taşıyan bir sorundur; ve komitenin başlıca görevlerinden birisi, alt komitelerin iyi örgütlenmelerine eğilmek olmalıdır. Ben bunu şu şekilde koyuyorum: komite, üyelerinden bazılarına ve diyelimki, henüz komiteye alınmamış olan, fakat deneyleri, halkı tanınmaları, uyanıklıkları ve kurdukları ilişkilerle yararlı olabilecek bazı işçilere, her yerde fabrika alt komitelerini örgütlendirme talimatı verir. Bu grup, semt temsilcilerine tavsiyelerde bulunur, bilgi verir, bir dizi toplantılar düzenler, fabrika alt komitelerindeki aday üyeleri dikkatlice kontrolden geçirir, onları sıkı bir teste tâbi tutar, gerektiğinde sınar, tek tek denemeye çalışır ve fabrika alt komitesindeki aday üyelerin **mümkün olduğu kadar çoğuna** sorular sorar ve sonunda da, her fabrika çevresindeki üye listesini komitenin onayına sunar; veya yetkili bazı işçilere tam bir alt komite kurma, tayin ve seçme yetkisinin verilmesini teklif eder. Bu yolla, komite, bu temsilcilerinden hangisinin kendisiyle ilişki kuracağını ve ilişkinin **nasıl** kurulacağını (genel bir kural olarak, semt temsilcileri aracılığıyla ancak bu kurala katkılar yapılabilir ve geliştirilebilir) tayin eder. Fabrika alt komitelerinin önemi bakımından, **her** alt komitenin M.O. ile doğrudan doğruya bağlantı kurabileceği bir adrese ve ilişki kurdukları kişilerle ilgili listeler için emin bir **saklama** yerine (örneğin, tutuklama anında alt komitenin derhal yeniden

kurulması için gerekli olan bilgi, mümkün olduğu kadar düzenli ve eksiksiz olarak, Rus polisinin eline geçmeyecek bir yerde saklanılmak üzere Parti merkezine nakledilmelidir) sahip olmalarına mümkün olduğu kadar önem vermeliyiz.

Adreslerin nakli, komitenin kendi görevleri ve sorumluluğu altında yapılmalı ve bu adreslerin nakli mevcut olmayan bir «demokratik» hakla tayin edilme yoluna gidilmemelidir. Son olarak da, birçok üyeden oluşan fabrika alt komitesinin yerine, komiteden bir kişiyi (ve ona vekil olarak birini) görevlendirmekle kendimizi sınırlamanın, bazan gerekli veya **daha elverişli** olacağını belirtmek pek de gereksiz değildir. Alt komite kurulur kurulmaz, ayrı ayrı görevleri olan, gizlilik dereceleri ve örgütsel bizimleri farklı bir dizi fabrika grubu ve çevrelerini örgütleme başlayacaktır; örneğin yayınları teslim etme ve dağıtma grupları (bu, kendimize ait gerçek bir posta servisi sağlamak için, sadece yayını dağıtmak için değil, fakat bunların evlere tesliminde denenmiş yöntemlere sahip olmak için, bütün işçi adresleri ve onlara ulaşma yollarına ilişkin kesin bilgiler elde etmek için, örgütlendirilmesi gereken en önemli görevlerden birisidir); illegal yayınları okuma çevreleri; casusları saf dışı etme grupları*; özel olarak sendikal hareketi ve ekonomik mücadeleyi yö-

* İşçilere şunu anlatmalıyız ki, casuslar, **ajan provakatörler** ve hainlerin öldürülmeleri bazen kaçınılmaz olmasına rağmen, bunu bir sistem haline getirmek istenmeyen ve yanlış birşeydir. Biz, casusların maskelerini düşürerek, onları **zararsız** hale getirip, tasfiye etme yeteneğindeki bir örgütü yaratma yolunda çaba harcamalıyız. Bütün casuslarla uğraşmak imkânsızdır, fakat onları dışarı atacak ve işçi sınıfı yığınlarını eğitecek bir örgüt yaratmak **hem mümkündür ve hem de gereklidir**.

neten gruplar; **tamamen legal** kapsamda makineler, müfettişler v.s. üzerine, uzun konuşmalara nasıl başlanıp, sürdürüleceğini bilen ve güvenle, herkesin anlayacağı dilde konuşan, halkı tanıma v.b. yeteneğinde olan ajitator ve propaganda grupları v.b. gibi.* Fabrika alt komitesi, çeşitli grup ve temsilcilikler ağıyla bütün fabrikayı, mümkün olduğu kadar çok sayıda işçiyi kucaklamaya çalışmalıdır. Alt komitenin çalışmalarının başarısı, bu tür çevrelerin sayılarının fazlalığı, propagandistleri gezdirebilme yeteneği ve hepsinin üstünde **yayının dağıtımındaki** düzenli çalışmanın doğruluğuy-la, bilgi ve mektupların toplanmasıyla ölçülmelidir.

Özetlersek, bence, genel tipte bir örgüt şöyle olmalıdır: Mahallî hareketin tümünün başında, bütün mahallî Sosyal-Demokrat çalışmaların başında bir komite bulunmalıdır. Komiteye bağlı bölge grupları ve fabrika (imalathane) alt komiteleri şeklinde örgütlenen, işçi sınıfının (mümkün olduğu kadar) bütününü kucaqlayan yürütme temsilcilikleri şebekeleri gibi kurum ve kollar bulunmalıdır. Barış zamanlarında bu şebeke, yayınların, bildirilerin, dağıtılması ve komite ile gizli haberleşmeyle, savaş zamanlarında ise, gösteriler ve benzeri kollektif faaliyetlerin organize edilmesi ile uğraşacaktır. İkinci olarak, komite, hareketin tümüne hizmet eden çevre ve grupların her çeşidini kuracaktır (propaganda, nakil, her çeşit yeraltı çalışması v.b.). Bütün gruplar, çevreler, alt komiteler v.b. komitenin kuruluşlarından veya komitenin kollarından egrektiği gibi yaralanmalıdır. Bunlardan bazıları, Rusya Sosyal-

* Bize aynı zamanda, gösteri olaylarında ve hapisten adam kaçırma eylemlerinde v.b., askerî eğitim görmüş işçilerin veya özellikle güçlü ve atik işçilerin alındığı savaş grupları da gereklidir.

Demokrat İşçi Partisine katılma isteklerini açıkça söyleyecekler ve komite uygun görürse, Partiye girecekler, belirli görevler alacaklar (komitenin genelgeleriyle veya komiteyle anlaşarak), Parti organlarının emirlerine itaat etmeyi kabul edecekler, bütün Parti üyelerinin haklarından yararlanacaklar ve komiteye üye olmak için, o anda aday sayılacaklar v.b.. Diğerleri, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisine katılamayacaklar ve Parti üyelerinin kurduğu çevrelerin statüsünde olacaklar, ya da şu veya bu Parti grubuyla birleşeceklerdir v.b..

Bütün iç sorunlarda, bütün bu çevrelerin üyeleri, elbette, bir komitenin bütün üyeleri gibi, eşit durumdadır. Tek ayrıcalık, mahalli komite ile (M.K. ve M.O. ile de) kişisel ilişkinin komite tarafından bu amaç için seçilen kişi (veya kişiler) tarafından sürdürülmesi olacaktır. Mahalli komiteye ve M.K. ile M.O.'na düşüncelerini iletme hakkına da (fakat kişi olarak değil) sahip olan bir kişi, diğer bütün sorunlarda geri kalanlarla eşit durumdadır. Sözü edilen bu ayrıcalıklı durum, eşitlik ilkesinin çiğnenmesi değil, fakat sadece kesin gizlilik isteğinin bir gereğidir. «Kendi» grubundan komiteye, M.O. veya M.K.'ne bir haberin iletilmesinde başarısızlığa uğrayan bir komite üyesi, doğrudan doğruya parti görevini yapmamaktan suçlu duruma düşer. Ayrıca, gizlilik derecesi ve değişik çevrelerin örgüt biçimi, görevlerin niteliğine bağlıdır; durumlarına göre, örgütler («en katı», en dar örgüt biçiminden, «en gevşek», en geniş, serbest kurulan ve açık türüne kadar sıralanan) çok çeşitli olacaktır. Örneğin, dağıtım gruplarında sıkı biz gizlilik ve askerî disiplin olmalıdır. Propaganda grupları da gizliliğe uymalıdır; fakat bu disiplin, askerî disiplin derecesinde olmayabilir. İşçi grupları legal yayınları okurken veya sendikaların ihtiyaçları ve talepleri üzerine tartışmalar düzenlerken,

daha az bir gizlilik gerekir v.b. Dağıtma grupları, R.S. D.İ.P.'li olmalıdır ve onun üyelerinden ve görevlilerinden bazılarını bilmelidir. Çalışma koşullarını inceleyenlerin ve sendika isteklerini dile getirenlerin, mutlaka R.S.D.İ.P.'ne bağlı olmaları gerekmez. Öğrenci, subay veya memur gruplarının, **kendi eğitim çalışmalarında, bağlı oldukları bir veya iki Parti üyesinin, bazı durumlarda Partili olduklarından bile haberleri olmaması gerekir, v.b.** Ama bir bakıma, bütün gruplarda, **kesinlikle, en fazla derecede örgütlenmeyi istemek** zordur, yani böyle bir gruptaki Parti üyesi, grupta çalışmanın sürdürülmesinden resmen sorumludur ve bu grupların her birinin bileşiminin, çalışmasındaki tüm **mekanizmanın** ve bu çalışmanın kapsamının M.K. ve M.O. tarafından **mümkün olduğu kadar tam** olarak bilinmesi için her tedbiri almaya mecburdur. Merkezin, hareketin tümü hakkında tam bir bilgisi olabilmesi için, çeşitli Parti görevlerine, mümkün olan en geniş çevrelerden devrimciler seçilebilmesi için, Rusya'nın her yerindeki benzer nitelikteki bütün grupların birbirlerinden öğrenecekleri şeyler için (merkezin aracılığıyla), ve **ajan provakatörler** veya şüpheli kimseler ortaya çıktığında uyarıda bulunabilmek için de bu gereklidir.—tek kelimeyle, her durumda bu kesinlikle ve hayati bakımdan gereklidir.

Bu iş nasıl yapılmalıdır? Komite, düzenli raporlar vererek, M.O.'na mümkün olduğu kadar çok sayıda ve mümkün olduğu kadar kapsamı geniş raporlar yollayarak, M.K.'nin ve mahalli komitenin üyelerinin değişik çevrelere uğramalarını sağlayarak ve son olarak da bu çevrelerle sağlanan bağların listesini, yani, saklamak amacıyla her çevredeki bir çok üyenin isimlerini ve adreslerini (M.O.'nın ve M.K.'nin Parti bürosuna) iletmeyi zorunlu kılarak, raporlar verildiğin-

de ve kurulan bağlar iletildiğinde, bu çevreye bağlı olan Parti üyesinin görevini yaptığını söylemek, ancak mümkün olabilir; ancak bundan sonra, bir bütün olarak Parti, pratik çalışma sürdüren her çevreden bir şeyler öğrenme durumuna gelecektir; çeşitli çevrelerle bağlar sağlandığında, M.K.'mizin bir delegesi için **derhal** çözümler bulmak ve ara verilen çalışmayı sürdürmek her zaman kolay olacağından, ancak bundan sonra, tutuklamalar ve darbeler bizim için şiddetini kaybedecektir. Bir komitenin tutuklanması, artık tüm mekanizmayı yok etmeyecek, fakat sadece her zaman yedekleri bulunan liderler değişecektir. Raporların ve ilişkilerin devredilmesinin, gizliliğe uyulması gerektiği nedeniyle olanaksız olduğu söylenmesin; gerektiği zaman, komitelerimiz —bir M.K.'mız ve M.O.'muz— olduğu sürece rapor ve ilişkileri iletmek daima mümkündür ve **daima** mümkün olacaktır.

Bundan bütün Parti örgütü ve bütün Parti çalışması için büyük önemi olan bir ilke ortaya çıkıyor; hareketin pratik ve **ideolojik önderliği** ve proletaryanın devrimci mücadelesiyle ilgili olarak **mümkün olan en geniş merkeziyetçilik** gerekirken, Parti merkezine (ve böylece tüm olarak da Partiye) hareket hakkında **bilgi verme** konusunda ve Partiye karşı **sorumluluk** konusunda **en geniş ademi merkeziyetçilik** gereklidir. Hareketin önderliği, büyük pratik deneye sahip profesyonel devrimcilerden oluşan mümkün olan en az sayıdaki, en homojen gruplara devredilmelidir. Harekete katılma, proletaryanın (ve halkın diğer sınıflarının) mümkün olduğu kadar çok sayıda en ayrı ve heterojen gruplarını içine alacak şekilde genişletilmelidir. Yalnızca bu grupların herbirinin çalışmaları ile ilgili bilgi değil; aynı zamanda **onların bileşimi ile de ilgili en geniş bilgi** daima Parti Merkezinin önnüde ol-

malıdır. Biz, hareketin önderliğini merkezileştirmek zorundayız. Biz, aynı zamanda (istihbaratın merkezi-
leştirilmesi olanak dahilinde olduğu sürece, **bu önem-
li neden yüzünden**) tek tek üyelerin, çalışmaya katı-
lan herkesin ve Partiye bağlı veya onunla işbirliği
eden her çevrenin kendi kesiminde Partinin **sorumlu-
luğunu (desantralize etmek)** yaymak zorundayız. Bu
ademi merkeziyetçilik, devrimci merkeziyetçiliğin
esas ön koşulu ve onun **esas düzelticisidir**.

Ancak, merkeziyetçilik sonuna kadar sürdürülebi-
lirse, ve bir M.O.'ya ve bir M.K.'ye sahip olursak, kü-
çük de olsa her grup için onlarla bağlantı kurmak
mümkün olacaktır —ve sadece bağlantı kurmak değil,
fakat yılların deneyi ile kurulan sistemin sonucu ola-
rak, bunu **düzenli** bir şekilde yapmak, ancak bundan
sonra mahalli komitelerin yanlış bileşiminden dolayı
ortaya çıkan acı sonuçları gidermek mümkün olabile-
cektir.

Şimdi artık, Parti içinde gerçek birliğe ve gerçek
bir yönetici merkezin yaratılmasına doğru yaklaşıyo-
ruz; şunu daima hatırlamalıyız ki, biz aynı zamanda
gerek merkeze karşı sorumluluk konusunda ve gerek-
se merkezi, Parti cihazının bütün alanlarında bilgi
sahibi kılmak konusunda en fazla **ademi merkeziyet-
çilik** uygulayamazsak, **merkez güçsüz kalacaktır**. Ade-
mi merkeziyetçilik, genellikle hareketimizin en acil
pratik ihtiyaçlarından birisi olarak bilinen **iş bölümü-
nün** ters yönünden başka birşey değildir. Parti mer-
kezinin, eski tipteki mahalli komiteler tarafından doğ-
rudan pratik çalışmadan **koparılması** devam ederse,
bir örgütün yönetici kuruluş olarak resmen tanınması,
şeklen M.K.'nin kurulması, hareketimizi gerçek anlam-
da birleştiremez ve militan bir Parti yaratamaz. Eski
mahalli komiteler bir taraftan, devrimci çalışmanın

özel bir türünü kendine vermeyen, bazı özel işler için sorumluluk almayan, girişilen ve iyice düşünülmüş bir işi sonuna kadar götüremeyen ve herbiri herçeşit işi sürdürmeye kalkışan karışık kişilerden oluşarak, gürültü patırtı içinde zaman ve enerji kaybederken, diğer taraftan öğrenci ve işçi yığınlarının çevreleri vardır ve bunların yarısı bile komite tarafından bilinmemektedir, diğer yarısı ise tam bir hastalık içinde, özel bir ihtisaslaşmadan yoksun, profesyonel devrimcilerin veya diğerlerinin deneyinden yararlanırken çok az şey almakta, komite kendileriymiş gibi «herşey hakkında» sonu gelmeyen konferanslarla, seçimlerle, tüzük tas-laklarıyla uğraşıyorlar. Merkezin iyi çalışabilmesi için, mahallî komitelerin **kendilerini yeniden örgütlemeleri gerekiyor**; mahalli komiteler daha da ihtisaslaşan ve daha «iş yapar» örgütler olarak, şu veya bu alanda gerçek «yetkinliğe» ulaşmak zorundadır. Merkez, sadece tavsiyeyle, iknayla ve tartışmayla (bugüne kadar olduğu gibi) yetinmemeli, orkestrayı gerçekten yönetmeli, kimin, nerede, hangi çalgıyı çaldığını; her aleti çalar-ken, nerede ve nasıl bir talimat alındığını; kim niçin ve nerede orkestranın ahengini (müziğin kulağa cızır-tılı gelmesiyle) bozulduğunu; uyumsuzluğu düzeltmek için kimin, nerede ve nasıl yerinin değiştirileceğini v.b. tam olarak bilmelidir. Şu anda —bu açıkça itiraf edil-melidir ki— bir komitenin gerçek iş çalışması hakkın-da, bildirileri ve genel mektuplarından öğrendiğimiz hariç, ya hiç bir şey bilmiyoruz, ya da dostlardan veya bilgi sahibi olanlardan öğreniyoruz. Ancak Rusya İşçi Sınıfı hareketine önderlik etme ve otokrasiye karşı genel ayaklanma hazırlama iddiasındaki, büyük bir Par-tinin kendini bununla sınırlandırmasını düşünmek gü-lünçtür. Komite üyelerinin sayısı azaltılmalıdır; her birisi sorumlu tutulacakları, belirli, önemli ve özel bir

göreve verilmeli; özel ve çok küçük bir yönetici merkez kurulmalı; komiteyi her büyük fabrikaya bağlayacak, yayınının düzenli olarak dağıtılmasını sürdürecekt ve merkezin önüne dağıtımın ve çalışmanın bütün mekanizmasını serecek Parti temsilcilikleri şebekesi geliştirilmelidir; son olarak da, çeşitli işleri üzerine alacak veya Sosyal-Demokratlara yakın olan kişileri birleştirecek, onlara yardım edecek ve onları Sosyal-Demokrat yapmaya hazırlayacak çok sayıda grup ve çevreler mutlaka kurulmalıdır, böylece komite ve merkez daima bu çevrelerin çalışmalarından (ve bileşiminden) haberdar olacaktır. St Petersburg ve diğer Parti komitelerinin bu hat doğrultusunda yeniden örgütlenmeleri gerekiyor; işte tüzük sorununun az önem taşımasının nedeni de budur.

Tekliflerimizi daha açık hale getirmek için Tüzük taslağını incelemekle işe başladım. Ve sonuç olarak öyle sanıyorum ki, **Tüzük olmadan** da her çevre için ve çalışmanın her yönü için sadece düzenli raporlar hazırlayarak ilerlemenin mümkün olduğu, gerçekte okuyucu için akla yakın gelecektir. İnsan tüzüğe ne koyabilir? Komite herkesin çalışmasına rehberlik ediyor (bu apaçıktır).

Komite bir yürütme grubu seçiyor (bu her zaman gerekli değildir ve gerekli olduğu zaman da bir Tüzük sorunu değil, grubun bileşiminden ve aday üyelerinden, merkezi **bilgi sahibi etmek** sorunudur). Komite, çeşitli çalışma alanlarını üyeleri arasında taksim eder, her üyesini, komiteye düzenli raporlar vermek ve M.O. ve M.K.'ne çalışmanın gelişmesini bildirmekten sorumlu tutar (burada da güçlerimizin zayıflığı yüzünden, her tarafa gitmesi sık sık gerçekleşemeyecek olan Tüzüğe bir madde eklemekten çok, yapılan herşeyden, merkezi, bilgi sahibi etmek daha önemlidir). Komite

kimlerin kendi üyesi olduğunu tam olarak tanımlamalıdır. Komiteye, yeni üyeler komite üyelerinin kararıyla alınır. Komite semt komitelerini, fabrika alt komitelerini ve belirli grupları seçer (eğer bunları sıralamak isterseniz bunu yapamazsınız ve Tüzük'de de onları sıralamanın da bir anlamı yoktur; onların örgütlenmeleri hakkında, merkezin bilgi sahibi olması yeterlidir). Semt komiteleri ve alt komiteler aşağıdaki çevreleri örgütlerler... Bu türden değişik grupların ve alt grupların çalışmalarına ilişkin, pratik olarak genel bir parti deneyimiz olmadığından (ve bir çok yerde hiç yoktur) şu anda böyle tüzükler hazırlamanın fazla bir yararı olmayacaktır ve deney kazanmak için gerekli olan, tüzük değil, Parti için istihbaratın teşkilâtlanmasıdır. Mahalli örgütlerimizden her biri, şimdi tüzüğün tartışılmasına en az bir kaç gecesini, veriyor. Eğer bu işi yapmak yerine, her üye bu zamanı, özel görevini **Partinin tümüne** ayrıntılı ve iyi hazırlanmış bir rapor vermeye ayırırsa, çalışma yüz kere daha yararlı olur.

Ve bu, devrimci çalışmanın her zaman, kendisini Tüzüğün yararsız olduğu belirli bir örgütsel biçime vereceği anlamına gelmez. Hayır, belirli bir örgüt biçimi gereklidir ve biz, mümkün olduğu kadar bütün çalışmamıza **böyle bir biçim vermek için** çaba harcamak zorundayız. Buna, düşünüldüğünden daha fazla yaygınlık kazandırmak uygundur ve hedefe Tüzük aracılığıyla değil, fakat tam ve kesin bilgileri Parti merkezine iletmekle varılabilir; ancak bundan sonra, gerçek bir sorumluluğa ve (Parti içi) tabana bağlı gerçek bir örgüt biçimimiz olacaktır. Aramızdaki **ciddi** çelişkilerin ve görüş ayrılıklarının, aslında «tüzüğe uygun olarak» yapılan oylamayla değil de, mücadele ve «istifa» tehditleriyle giderildiğini hangimiz bilmiyoruz? Parti hayatının son üç dört yılında, komitelerimizin **bir çoğu-**

nun tarihi, bu iç çekişmelerle doludur. Bu çekişmenin belirli bir şekil almayışı üzücüdür: almış olsaydı, Parti için daha fazla öğretici olacak ve bizden sonrakilerin deneylerine çok şeyler katacaktı. Fakat hiç bir Tüzük, böyle yararlı ve esaslı bir belirliliği olan örgüt biçimi yaratamaz; bu ancak **Parti içindeki herşeyin bilinmesiyle** gerçekleşebilir. Otokrasi koşullarında, Parti merkezini, Parti olaylarından ve sorunlarından düzenli olarak haberdar etmenin dışında hiç bir aracımız ve silâhımız yoktur.

Ve ancak bu Parti içi istihbaratı geniş bir ölçüde uygulamayı öğrenirsek, değişik örgütlerin görevlerini yerine getirirken deney kazanma imkânımız olabilir. Ancak uzun yılları içine alan böyle bir geniş deneyin temelleri üzerinde, gerçekten **kâğıtta kalmayan bir Tüzük hazırlayabiliriz.**

Bütün Eserleri (c. 6, s. 235-252)

1902'de yazılmış.
İlk kez 1902'de
hektograf baskısıyla
yayınlanmıştır.

1904'de R.S.D.İ.P.
Merkez Komitesi tarafından
basılan broşür metnine
göre yayınlanmıştır.

DEVİRİMCİ MACERACILIK

Rusya tarihinin uzun adımlarla ilerlediği fırtınalı günler yaşıyoruz; ve bazen geçen her yıl, sakın geçen on yıllardan daha fazla önem taşıyor. Reform sonrası elli yıllık dönemin sonuçları toplanıyor; ve gelecekteki uzun, çok uzun yıllar için tüm ülkenin kaderini tayin edecek sosyal ve siyasi yapının temeli atılıyor. Devrimci hareket şaşırtıcı bir hızla gelişmeye devam ediyor ve bu arada «bizdeki eğilimler» de görülmemiş bir hızla olgunlaşıyor (ve kuruyup gidiyor). Rusya gibi, hızla gelişmekte olan kapitalist bir ülkenin sınıf sisteminde sınıfsız kök salan eğilimler, hemen kendi düzeylerini buluyorlar ve bağlı oldukları sınıflara ağır ağır yaklaşıyorlar. Buna en güzel örnek; daha birbuçuk yıl kadar önce, devrimci işçilerin «maskesini düşürmeyi» önerdikleri Marksist, şimdi ise kendisine bu maskeyi takmadan, ağırbaşlı değerlendirmeleri ile gururlanan liberal toprak ağalarının bir lideri (ya da uşağı mı?) olarak ortaya çıkan Bay Struve'nin uğradığı evrimdir. Diğer yandan, aydınların orta ve belirsiz kesimleri tarafından savunulan görüşlerin geleneksel sallantılı durumlarını ifade eden eğilimler, belirli sınıflara **yakınlaşmak** için büyük gürültüler koparan yüksek sesli bildiriler koymaya çalışıyorlar. «En azından kıyamet koparalım»[8]. İşte olayların girdabına yakalanan ve,

ne teorik ilkeleri, ne de sosyal kökleri olmayan devrimci düşünceli çoğu kişinin sloganı budur.

«Sosyalist-Devrimciler» de, dış görünüşleri her gün daha açık ve seçik hale gelen bu eğilime mensupturlar. Proletarya için bu dış görünüşe iyice bakmanın ve proletaryanın dostluğunu gittikçe artan bir ısrarla isteyen bu kişilerin gerçek niteliği hakkında açık bir düşünceye sahip olmanın tam zamanıdır; toplumun gerçekten devrimci sınıfı ile sıkı bağlar kurmadan, bağımsız bir akım olarak var olamayacaklarını anlamak, bu kişiler için daha belli olur hale gelmiştir.

Sosyalist-Devrimcilerin gerçek yüzlerinin ortaya çıkmasına, üç durum çok yardımcı oldu. Bunlar, ilk önce, Devrimci Sosyal-Demokratlar ile, «Marksizmin eleştirisi» bayrağı altında başlarını uzatan oportünistler arasındaki bölünmedir. İkinci olarak, Balmashov'un Sipyagin'i öldürmesi ve bazı devrimcilerin duygularının terörizme doğru yeniden kayışı. Üçüncü ve temel olarak da, iki iskemle arasında oturan ve programsız ve programa benzer bir şekilde ortaya çıkamayacak olanları tahrik eden son köylü hareketleri. Biz, gazeteye yazılan bir yazıda sadece temel noktaların kısa bir özeti- nin verilebilmesinin mümkün olduğunu ve büyük bir olasılıkla konuya yeniden döneceğimizi ve bir dergi yazısında ya da bir broşürde bunu genişleteceğimizi[9] de hatırla tutarak bu üç durumu inceleyeceğiz.

Sonunda, Sosyalist-Devrimciler, nihayet «İlerleyen Dünya ve Sosyalizmin Krizi» başlıklı bir makaleyle ve **Vestnik Russkoi Revolutsii**'nin 2. sayısında teorik bir ilke bildirisiyle ortaya çıkmaya karar verdiler. Biz bu yazıyı, teorik sorunlarda tam bir ilkesizlik, ve tereddüt konusunda (ayrıca bunu abartmalı laflar arkasına gizleme sanatı konusunda da) açık bir düşünceye sahip olmak isteyen herkese hararetle tavsiye ediyoruz. Bu

önemli yazının tüm kapsamı bir kaç kelime ile ifade edilebilir. Sosyalizm evrensel bir güç haline gelmiştir. Sosyalizm (=Marksizm), şimdi devrimcilerin («ortodoks») oportünistlere («eleştiriciler») karşı açtığı savaşın sonucu olarak bölünüyor. Biz, Sosyalist-Devrimciler, «elbette» oportünizme hiçbir zaman sempati duymadık, fakat bizi bir doğmadan kurtaran «eleştiri» nedeniyle sevinçliyiz; biz de bu dogmanın düzeltilmesi için uğraşıyoruz —ve henüz eleştiri yolu ile (oportünist-burjuva eleştirisi hariç) ortaya koyacak bir şeyimiz olmasa da, henüz kesinlikle hiçbir şeyi düzeltmemiş de olsak, teoriden kurtulmuş olmamız bizim itibarımızı arttırmaktadır. Bu, bizim itibarımızı arttırmaktadır, çünkü, teoriden bağımsız kişiler olarak, biz genel birlikten yanayız ve ilkelere karşı yapılan teorik münakaşaları şiddetle mahkum ediyoruz. «Ciddi bir devrimci örgüt» diye iddia ediyor **Vestnik Russkoi Revolutsii** (No. 2, s. 127) ciddi ciddi; «sosyal teorinin tartışmalı sorunlarını ortaya koymaktan vazgeçmelidir, elbette ki, bu, teorisyenleri, kendi çözümlerini aramaktan alıkoymasa da, her zaman dağınıklığa yol açmaktadır» veya bu görüş daha açık olarak: «yazarlar yazsınlar, okuyucular da okusunlar; ve bu arada onlar kendi işleri ile uğraşırlarken, biz de geride kalan boşlukla coşacağız»[10] şeklinde ifade edilebilir.

Bu sosyalizmden sapma teorisinin ciddi bir analizine girişmeye elbette gerek yok. Bizce, sosyalizm krizi, ciddi sosyalistlerin teoriye, en azından iki misli daha önem vermelerini, daha kararlı bir şekilde kesin bir tavır almalarını, kendileriyle sallantılı ve güvenilmeyen unsurlar arasına daha kesin bir ayrılık çizgisi çekmelerini gerekli kılıyor. Sosyalist-Devrimcilere göre, karışıklık ve bölünme gibi şeyler «Almanlar arasında bile» mümkün olabiliyorsa, biz Rusların sürüklendiğimiz cehalet-

ten gururlanmamız Tanrının bir isteğidir. Bizce, teorinin olmayışı sağın devrimci eğilimini var olmaktan yoksun bırakıyor ve onu kaçınılmaz olarak siyasî iflasa mahkum ediyor. Sosyalist-Devrimcilere göre teorinin olmayışı en fevkalâde, «birlik için» en elverişli şeydir. Gördüğünüz gibi, biz bunlarla anlaşmaya varamayız; çünkü şu bir gerçektir, biz ayrı diller konuşuyoruz. Tek bir umut vardır: belki onlar, dogmanın kaldırılmasından söz eden (sadece daha ciddi olarak) ve «bizim» işimizin ayrılmak değil, birleşmek olduğunu (proletaryaya çağrıda bulunan her burjuvanın işi bu olduğu gibi) söyleyen Bay Struve tarafından aydınlatılacaklardır. Sosyalist-Devrimciler, Bay Struve'nin yardımıyla, birlik amacıyla sosyalizmden ayrılma ve sosyalizmden ayrılma konusunda birlik tavırları ile **gerçekten ifade edilenin** ne olduğunu hiç görmeyecekler midir?

İkinci soruna, terör sorununa geçelim.

Sosyalist-Devrimciler, Rus devrimci hareketinin çok açık bir biçimde yararsız olduğunu ispat ettiği terörizmi savunurken, terörizmi yığınlar arasındaki çalışma ile birlikte kabul ettiklerini ve bu yüzden de Sosyal-Demokratların bu tür mücadele yöntemlerinin yararlı bir sonuç vermeyeceği yolundaki karşı görüşlerinin (ve gerçekten de uzun bir süredir bu tüm mücadele yöntemlerine karşı çıkmaktadır) kendilerine yöneltilmeyeceğini iddia ederlerken, kederli görünüyorlar. Burada, onların «eleştiri» konusundaki tavırlarına çok benzeyen şeyler yeniden kendini gösteriyor. Biz oportünist değiliz diye çığlık atıyor Sosyalist-Devrimciler ve aynı zamanda başka birşey değil, tamamen oportünist bir eleştiri nedeniyle proletarya sosyalizmi gerçeğini düşünmeyi bir kenara bırakıyorlar. Biz teröristlerin hatalarını tekrarlamıyoruz ve yığınlar arasındaki çalışmadan dikkatimizi ayırmıyoruz diye Sosyalist-Dev-

rimciler bizi temin ediyorlar; ama Partilerinin, Bal-mashov'un Sipyagin'i katletmesi gibi hareketlerinden şevkle yanadırlar. Herkes de açıkça görüyor ve biliyor ki, bu hareketin yığınlarla hiçbir ilişkisi yoktur ve ayrıca bu yola başvurulduğu sürece de olamaz —ki bu terörist eyleme girişen kişiler, yığınları ne hesaba katmışlardır, ne de onlardan belirli bir eylem ve destek ummuşlardır. Sosyalist-Devrimciler, terörü tercih etmelerinin, kendi sınıf mücadelesini yürüten devrimci sınıfın partisi olmaya bile çaba göstermeden, başından beri işçi sınıfı hareketinden uzak durmaları ve hâlâ da uzak durmaya devam etmeleri gerçeği ile sıkı sıkıya bağlı olduğunu çocuksu bir eda ile anlamıyorlar. Ateşli protesto hareketleri, böyle güçlü bir hazırlığı gerektiren bir şeyin değeri konusunda genellikle şüphe ve tereddüt duyulmasına yol açıyor. Bu protesto hareketleri acaba onları usandırmıyor mu? Sosyalist-Devrimcilerin iddialarını okuduğum zaman genellikle bunları düşünürüm: «biz, terörizm yoluyla yığınlar arasındaki çalışmayı geriye bırakmamış oluyoruz». Bütün bunlardan sonra bu iddialar yığınları gerçekten uyandıran Sosyalist-Demokrat hareketten uzaklaştırılmış kişilerden geliyor, bu hareketten hâlâ uzaklaştırılmakta olan, bir teori kırıntısı yakalamaya çalışan kişilerden geliyor.

«Sosyalist-Devrimciler Partisinin» 3 Nisan 1902'de yayınladığı bildiri yukarıda dile getirilen düşüncenin gayet güzel bir biçimde açıklanmasına yardımcı olabilir. Bu bildiri, bugünkü liderlere çok yakındır, en gerçekçi bir kaynaktır, en güvenilir bir kaynaktır. Bu bildirideki «teörist mücadele sorununun sunuluşu» **Revolutsionnaya Rossia'nın** değerli açıklamasına göre (No. 7, s. 24)* «Partinin görüşleriyle tamamen uyuş-

* **Revolutsionnaya Rossiya'nın** bu konuda da bazı oyun-

maktadır».

3 Nisan bildirisi, teröristlerin «en son» düşünce modelini dikkati çekecek bir kesinlikle izliyor. İlk göze çarpan şu kelimelerdir: «biz terörizmi yığınlar içindeki çalışmanın yerine değil, fakat esas olarak yığınlar içindeki çalışma için ve onunla birlikte savunuyoruz». Bunlar özellikle göze çarpıyor, çünkü metnin geri kalan kısmından üç kat daha büyük harflerle basılmıştır (elbette ki, **Revolutsionnaya Rossiya** tarafından tekrarlanan bir oyundur). Ve bu gerçekten o kadar ilkel-dir ki! İnsan sadece (terörü yığınlar arasındaki çalışmanın) «yerine koymayacak fakat birlikte» korkusuzca ele alacak —ve Sosyal-Demokratların bütün düşünceleri, tarihin öğrettiği herşey yere yıkılacaktır. Bildirinin tamamını sadece bir okuyunuz, göreceksiniz ki, korkusuzca yapılan protesto hareketi, yığınların adından boş bir biçimde söz ediyor. «Emekçi halkın karanlıklardan ortaya çıkacağı» ve «güçlü halk dalgasının demir kapıları paramparça edeceği» gün — «ne yazık ki» (kelimesi kelimesine ne yazık ki!) «da-ha çok uzaklardadır ve gelecekteki kurbanlar için ça-

lar çevirdiği doğrudur. Bir yandan «tamamen uyuşmak», diğer yandan da «abartmalar» hakkında imada bulunmak. Bir yandan **Revolutsionnaya Rossiya** bu bildirinin Sosyalist-Devrimcilerin sadece «bir grub»undan geldiğini iddia etmektedir. Diğer yandan da bu bildirinin şu mühürü taşıdığı bir **gerçektir**: «Sosyalist-Devrimci Parti tarafından yayınlanmıştır.» Ayrıca aynı **Revolutsionnaya Rossiya**'nın sözlerini taşıyor («**haklarınızı, mücadele ile elde edeceksiniz**»). Biz **Revolutsionnaya Rossiya**'nın bu hassas noktaya değinmeyi uygun bulmayışına katılıyoruz, ancak biz, böyle durumlarda saklambaş oynamanın iyi olmadığına inanıyoruz. «Ekonomizm»in varlığı devrimci Sosyal-Demokrasi tarafından uygun karşılanmaz ve devrimci Sosyal-Demokrasi kimseyi yanıltmak için en ufak bir çaba bile harcamadan bunu açıkça söylüyor.

linacak çanın sesleri korkutucudur!». «Ne yazık ki, hâlâ çok uzaklardadır» sözleri, kesinlikle kitle hareketini anlamadaki başarısızlığı ve ona inançsızlığı yansıtmıyor mu? Bu düşünce, emekçi halkın şimdiden ayağa kalkmaya başlamasıyla kasıtlı olarak alay etmek anlamına gelmiyor mu? Ve son olarak da, gerçekte kötü ve saçma olan bu malum düşünce iyi bir biçimde kurulmuş olsaydı bile, terörizm istenen sonucu vermeyecek olduktan sonra özellikle korkusuzca girilen kurtarma hareketleri ne sağlayabilir ki; çünkü emekçi halk **olmadan** bütün bombalar güçsüz ve gerçekten güçsüz kalacaktır.

İyi dinleyin bakın ne diyorlar: «İndirilen her terörist darbe otokrasinin gücünün bir parçasını koparıyor ve bütün bu gücü (!) özgürlük savaşçılarının safına aktarıyor (!)» «Ve eğer terörizm sistematik bir biçimde yürütülürse (!), terazinin kefesi sonunda bizim tarafımıza ağır basacaktır». Evet, gerçekten burada herkesin de açıkça görebileceği gibi, teröristlerin en büyük ön yargılarından biri, en kaba biçimiyle krşımızda duruyor; siyasî cinayetler kendi kendine «güç aktaracakmış!». Böylece bir yandan güç aktarma teorisi diğer yandan da «siyasî çalışmanın yerine değil, fakat (onunla) birlikte»... Acaba bu kişiler bu lafları tekrarlamaktan bezmiyorlar mı?

Ama bu daha işin başlangıcı, esas şimdiki geliyor: «Biz kime darbe indirmeliyiz?» diye soruyor Sosyalist-Devrimcilerin partisi ve cevabını da kendisi veriyor. Çara değil, bakanlara; çünkü, «çar işlerin fazla aşırılığa gitmesine izin vermeyecektir» (!!bunu nasıl keşfetmişler acaba??) ve ayrıca «bu daha da kolay olacaktır» (kelimesi kelimesine söyledikleri budur!) : «Hiçbir bakan, kendini sarayda bir kalede olduğu gibi gizleyemez». Ve bu görüş Sosyalist-Devrimcilerin «teori»sinin mode-

li olarak ölümsüzleştirilmeyi hak edecek bir mantık yürütmek gerekçesiyle sonuçlanıyor. Güya topluluğa karşı otokrasinin askerleri vardır; devrimci örgütlere karşı gizli ve üniformalı polisleri vardır; fakat sonu gelmez bir biçimde ve hattâ birbirinden habersiz (!!) olarak hücumlar hazırlayan ve bunları gerçekleştiren bireylerden veya küçük gruplardan onu kim koruyabilir? (Ne biçim bir «onu»dur bu? Otokrasi mi? Yazar farkında olmadan, alaşağı edilmesi daha kolay olan bir bakanın şahsında otokrasiyi hedef olarak tanımlıyor). «Şaşırtmacaya karşı hiçbir kuvvet işe yaramaz. Böylece görevimiz açıktır: Otokrasinin her zalimini otokrasinin bize bıraktığı (!) tek araçla ortadan kaldırmak: yani öldürmek». Artık Sosyalist-Devrimcilerin, yığınlar arasındaki çalışmaları geriye atmadıkları veya terörizmi savunarak bu çalışmayı dağıtmadıkları konusunda iyi niyetli laflarla ne kadar sayfalar doldurdıkları önemli değildir —onların hemen ve aniden ortaya çıkacak olan bir yığın sözleri, bildiriden aldığımız pasajın modern bir teröristin gerçek psikolojisi olduğu olgusunu çürütemez. Güç aktarma teorisi doğal içeriğini şaşırtmacılık teorisinde bulur, bu sadece bütün geçmiş deneyi değil, fakat bütün sağduyuyu da altüst eden bir teoridir. Devrimin tek «umudu» halkda yatıyor; bu topluluğu yöneten (lafta değil gerçekte) devrimci örgüt, ancak polise karşı savaşılabılır —bütün bunlar işin alfabesidir. Bunu kanıtlamak zorunda kalmak bile utandırıcıdır. Ve ancak herşeyi unutan ve kesinlikle hiçbir şey öğrenemeyen kişiler otokrasiyi topluluktan askerlerin, devrimci örgütlerden polisin «kurtarabileceğini», fakat bakanları arayıp bulan bireylerden **kurtuluş olmadığı** yolundaki gülünç ve aşırı derecede budalaca düşünceye vararak, «başka bir yol» aramanın dışında karar kılamazlardı!

Saçmalamasının kaçınılmaz olduğuna inandığımız bu müthiş düşünce hiç de basit bir garabet değildir. Hayır bu öğreticidir, çünkü bu düşüncenin gülünç hale getirilmesi teröristlerin «ekonomistler» ile de paylaştıkları temel yanlışlarını gösteriyor (belki birisi şimdiden sorabilir: silinip giden «ekonomizmin» eski temsilcileri ile mi paylaşılmıştır?). Bir çok defalar işaret ettiğimiz bu yanlış, bizim hareketimizin temel eksikliğini **anlayamamalarında** yatıyor. Hareketin aşırı bir hızla gelişmesi nedeniyle, önderler yığınların gerisinde kaldılar, devrimci örgütler, proletaryanın devrimci hareketinin düzeyine ulaşamıyordu ve cephede ilerleme ve yığınlara önderlik etme yeteneğinden yoksundu. Hareket hakkında biraz deneyi ve bilgisi olan dürüst bir kişi bu tür uyumsuzluk yüzünden tereddüte düşürülemez. Böyle olunca da bugünkü teröristlerin içi dışına çevrilmiş «ekonomistler» olduğu, fakat tersi doğrultuda aynı saçmalığa gittikleri besbellidir. Devrimcilerin güçleri ve ayağa kalkan yığınlara önderlik etme araçları **yetersiz** olduğu zamanlarda, birbiri tarafından bilinmeyen kişi ve grupların, bakanların hayatına kasteden örgütler olarak böyle terörist eylemlere başvurma yolundaki çağrıları sadece yığınlar arasındaki çalışmalarını bozmakla kalmayacak, aynı zamanda bu çalışmanın tamamen darmadağın olmasına yol açacaktır.

Biz devrimciler, «düğümün kolayca çözülebileceği noktalarda saf tutmaya hazırlanmalıyız» deniliyor, 3 Nisan bildirisinde; «ve hattâ şunu da söyleyebiliriz, son iki üç yıldır ortaya çıkan cesur hava ve ortam, kişilerden çok halkın heyecanını yükseltmeye yaramıştır». Bu sözler farkında olunmadan bir gerçeği ifade ediyor. Terörizmin propagandasını yapanlara ezici darbeyi indiren de işte bu gerçektir. Her düşünen sosyalist, bu gerçekten grup eylemlerine daha enerjik, daha korku-

suzca ve daha ahenkli olarak başvurulmasının gerekli olduğu sonucunu çıkaracaktır. Oysa, Sosyalist-Devrimciler de şu sonucu çıkarıyor: «Vur, garip kişi, çünkü halkın biraraya gelmesi ne yazık ki daha çok uzaktadır ve ayrıca birleşmeye karşı da askerler vardır». Bu sözler aslında bütün mantığa meydan okumaktadır bay-lar!

Bildiri, hareketli terörizm teorisinden de sakınmıyor. Bize deniyor ki, «her defasında bir kahraman, tek başına tek bir savaşa katılıyor ve bu da bizim içimizdeki mücadele ve cesaret ruhunu kabartıyor». Fakat biz geçmişten biliyor ve şimdi de görüyoruz ki, sadece kitle hareketinin yeni biçimleri, ya da yığınların yeni kesimlerinin uyanarak bağımsız bir mücadeleye atılmaları **hepimizdeki** mücadele ve cesaret ruhunu gerçekten kabartabilir. Tek tek savaşlar, Balmashovların sürdürdüğü tek tek savaşlar olarak kaldığı sürece, basit bir biçimde yaratılan ve anlık etkisi olan kısa ömürlü heyecan getirir ve bu arada dolaylı olarak da yeni bir **eylemin** ilgisiz ve pasif bir biçimde beklenmesine yol açar. Daha ilerde inançla şunlar söyleniyor: «terörizmden fışkıran her ışık zihinleri aydınlatacaktır»; ne yazık ki bunun, terörizmi örgütleyen Sosyalist-Devrimciler partisi için olduğunu göremedik. Bir de önümüze büyük iş, küçük iş teorisi konuluyor. «Daha büyük gücü olanlara, daha büyük olanakları olanlara, küçük (!) işe verilmesin; onlara büyük ve kendilerini adayacakları bir iş bulunsun —yığınlar arasında terörizmin propagandası, çapraşık terörist eylemlerin hazırlanması» (şaşırtmacılık teorisi şimdiden unutulmuştur!). Ne kadar şaşırtıcı bir uyanıklık var bu gerçekte: alçak Sipyagin'den intikam alındığını göstermek için bir devrimcinin hayatının feda edilmesi, ki o alçağın yerini bir başka alçak Plehne almıştır —bu büyük iş oluyor ha. Ama **örneğin**, yığın-

ları silâhlı gösterilerle hazırlamak —bu da küçük iş. Bu nokta **Revolutionsmaya Rossiya'nın** 8. sayısında açıklanmıştır: «uzak ve bulanık geleceğin bir sorunu olarak» silâhlı gösterilerden «söz etmek ve yazmak kolaydır», «fakat bugüne kadar bütün bu sözler sadece teorik nitelikte kalmıştır» deniliyor? Sağlam sosyalist inançların zorunlu olarak kabul ettirdiklerinden ve halk hareketinin her biri ve her türünün zorlu deneyinden uzak olan bu tip kişilerin kullandıkları dili biz çok iyi biliriz! Onlar kısa vadede elle tutulur ve gürültü koparacak sonuçlarla pratik olmayı birbirine karıştırıyorlar. Onlara göre, sınıf bakışına şaşmaz bir şekilde bağlı kalmak gereği ve hareketin kitlesel niteliğini sağlamak «bulanık» «teoricilik» yapmaktır. Onların gözünde kesinlik peşinde koşmak, duygusal değişmelere kölece boyun eğmek ve... ve bu boyun eğmeden her seferinde kaçınılmaz bir biçimde çaresizliğe düşmektir. Gösteriler başlar —bu kişilerin dudaklarından kanlı kelimeler, sonun başlangıcı hakkında sözler dökülür. Gösteriler durur —bunların elleri umutsuzca iki yana düşer ve hemen ardından «heyhat, halk daha çok uzaklarda...». Çarın uşaklarınca yeni bir saldırıya girilir —ve teröristler bu özel saldırıya karşı tam bir **cevap** teşkil edebilecek olan «kesin» bir tedbirin, hemen bir «güç aktarması»nı meydana getirecek bir tedbirin kendilerine gösterilmesini talep ederler ve gururla bu aktarmayı yapacaklarına söz verirler. Bu kişiler, işte bu güç «aktarması» vaadinin siyasî maceracılık olduğunu, maceracılıklarının da ilke yoksunluklarından kaynaklandığını anlamıyorlar.

Sosyal-Demokratlar maceracılığa karşı her zaman uyarıda bulunacaklardır ve kaçınılmaz olarak tam bir başarısızlıkla (hüsranla) sonuçlanacak olan hayalleri

acımaksızın açığa vuracaklardır. Şurasını unutmayalım ki, bir devrimci parti, ancak devrimci sınıfın hareketine **gerçekten** kılavuzluk ettiği zaman adına layık olabilir. Yine şurasını unutmayalım ki, herhangi bir halk hareketi sınırsız sayıda biçimler alır, sürekli olarak yeni biçimler geliştirir ve eski biçimleri tavsiye eder ve değişiklikler ortaya çıkarır, veya eski ve yeni biçimleri birleştirir. Mücadelenin yöntem ve araçlarını oluşturma sürecine aktif olarak katılmak bizim görevimizdir. Öğrenci hareketleri kızıştıkça, biz, işçilere öğrencilerin yardımına gelmeleri için çağrıda bulunduk, («İskra, No. 2»); ama bunu gösterilerin biçimlerini tasarlama işini üzerimize almadan, bunların derhal zihinleri aydınlatmakla, güç aktarmasıyla sonulçanacağı konusunda vaadde bulunmadan yaptık. Gösteriler iyice birleştirilince biz, gösterilerin örgütlendirilmesi için, yığınların silâhlanması için çağrıda bulunduk ve halk ayaklanmasının hazırlanması görevini ileri sürdük. En azından, ilke olarak şiddet ve terörizmi inkâr etmeden, yığınların doğrudan doğruya katılmalarını sağlamak ve bu katılmayı garanti altına almak için düşündüğümüz gibi, bu tür şiddet biçimlerinin hazırlanmasını talep ettik. Biz bu görevin zorluklarına gözlerimizi kapatmıyoruz, fakat bu konunun «bulanık» ve «uzak bir gelecek» olduğu yolundaki itirazlara cesaretimiz kırılmadan, sürekli ve sıkı bir biçimde çalışacağız. Evet baylar biz geleceği temsil ediyoruz ve sadece hareketin geçmiş biçimleriyle uğraşmıyoruz. Biz geçmişin mahkûm ettiği «kolay» şeylerin tekrarından farklı bir gelecek vadeden, zaman ve enerji isteyen bir çalışmayı tercih ediyoruz. Biz, her zaman, sık sık tekrarlanan dogmalara karşı lafta savaş açanlara ve pratikte de güç aktarması yapılacağını ileri sürenleri, büyük iş ve küçük iş ayırımı yapmak (ve

bunlar elbette tek tek çarpışma teorisidir) gibi bilinen zararlı görüşleri ileri sürenleri açığa vuracağız. 3 Nisan bildirisi şöyle sonuçlanıyor: «Eski günlerdeki halk çarpışmalarının, halkın önderleri tarafından tek tek savaşlarla nasıl yapıldıysa, bugünün teröristleri de Rusya'nın özgürlüğünü otokrasi ile yapılacak tek tek çarpışmalarla kazanacaktır». **Bu tür** cümlelerin sadece yeniden basılması bile onların reddedilmesini gerektiriyor.

Devrimci, çalışmasını proletaryanın sınıf mücadelesine gerçekten bağlı olarak sürdüren bir kimse, halkın geri kesimlerinin ve proletaryanın (ve proletaryayı destekleme durumunda olan halk kesimlerinin) ne kadar çok acil ve doğrudan isteklerinin tatmin edilmekten uzak kaldığını bilir, görür ve hisseder. O bilir ki, birçok yerlerde, bütün geniş alanlarda emekçi halk gerçekten eyleme girmek için mümkün olan herşeyi yapıyor, fakat yayının ve önderlerin azlığı, devrimci örgütlerde güç ve araçların bulunmayışı bu zorlu çabasını ziyan ediyor. Biz yine kendimizi uzun bir süre Rus devrimini uğursuzca kuşatmış olan fasit bir dairenin içinde buluyoruz —bulduğumuzu görüyoruz. Bir yandan yeterli örgütlenme ve aydınlanmadan yoksun halkın devrimci ateşi ziyan oluyor, diğer yandan da bir formasyon içinde ilerleme ve yığınlarla elele çalışma olanağına inancını kaybeden «garip bireylerin» ateşlediği mermilerin barutları da dumanla sona eriyor.

Fakat herşey yoluna girebilir yoldaşlar! Gerçek davaya karşı inançsızlık bir kuraldan çok, ender bir istisnadır. Terörist eylemlere girişme eğilimine karşı duyulan şiddetli arzu geçicidir. Sosyal-Demokratlar saflarını sıklaştırsınlar; ve devrimcilerin militan örgütünü ve

Rus proletaryasının kitle kahramanlığını bir bütünlük içinde kaynaştıralım.*

Bütün Eserleri (c. 6, s. 189-196)

Iskra, No. 23, 1 Ağustos ve
No. 24, 1 Eylül, 1902

* Lenin'in **Devrimci Maceracılık** adlı bu ünlü yazısının ikinci bölümü Sosyalist-Devricilerin tarım programlarının eleştirisini içermektedir. Bu bölüm, bu kitabın konusu dışında olduğundan kitaba koymadık — Yayımcı.

R.S.D.İ.P.'nin komite ve
grupları tarafından parti
kongresine sunulan raporların
konusu üzerine [11]

I

Hazırlık Komitesinin üyelerinden birisi, Partinin İkinci Kongresinde komite ve grupların raporlarında, verilmesi istenilebilecek cevaplar için benden bir soru listesi gönderilmesini talep etti. Ben burada, bu tür soruların yaklaşık bir listesini gönderiyorum; fakat ben önce, bu listenin uzunluğu hakkında bir kaç söz söylemek istiyorum. Doğal olarak Sosyal-Demokrat çalışmanın **tüm** dalları hakkında raporlara sahip olmak **arzu edilen** birşeydir ve ideal bir rapor sonsuz sayıdaki tüm soruları kapsayacaktır. Elbette ki, bu kadar mükemmel raporlar sunulmasının mümkün olabileceğinin rüyasını bile göremeyiz. Bununla beraber, Hazırlık Komitesi için, her komitenin, ya da grubun komiteyi ilgilendiren (ve komiteye gereken) soruların **tüm dizisi** hakkında bilgi vermeye uğraşmasını çok önemli ve esas olarak kabul etmekteyiz. İkinci Kongremiz Birinciden daha **yapıcı** bir niteliğe sahip olacağından raporları mümkün olduğu kadar tam ve sağlam hazırlamaya doğru her türlü çabaya yönelmemiz gerekiyor. Her grubun raporu ne kadar **ideale yakın** olursa, kongremizde bir bütün olarak hareket, o kadar daha tam ve kesin olarak temsil edilmiş olacak ve Kongrenin sonuçları da o kadar kalıcı olacaktır.

Raporların hazırlanması, bunların hem komitelerde ve hem de gruplarda v.b. tartışılmasına, mümkün olduğu kadar kongreden önce başlamak gerekiyor. Bu konuda, komite ve grupların önce raporu hazırlama işini üyeler arasında bölüştürmeleri son derece önemlidir. İkinci olarak, raporun **her** bölümü hazır olur olmaz, Komite ve gruplar derhal bunun bir kopyasını (**tam** bir raporun oluşmasını beklemeden) dışarıya, yani emin bir yere göndermelidirler. Üçüncü olarak da komite ve gruplar, sadece asil üyeleri değil, aynı zamanda eski üyeleri sade ve aktif üyeleri değil, fakat aynı zamanda mevcut olmayan, yani yurt dışında ve sürgündeki üyeleri de bu çalışmaya sokmaya özellikle önem vermeli-dirler. Bu kişilere ya belirli bir sorular çerçevesinde ya da komite ve grupta çalıştıkları belirli bir dönemi kapsayan raporlar hazırlamaları konusunda talimat verilebilir. Bu tür raporlar, ya da rapor bölümleri delegelerin kongredeki görevini büyük ölçüde kolaylaştırabilir. Şüphesiz, delegeler herhangi bir rapordaki sorulara birçok cevaplar içeren Parti literatüründen yararlanmalıdırlar, yani bütün bu literatürü toplamaya çalışmalıdırlar, bunun için de temel olan herşeyi hazmetmeleri gerekir, bundaki yanlışları düzeltmeli, ilâveler yapmalı, gizlilik v.b. nedeni ile basılamayan şeyleri eklemelidirler (bu çalışma için komite ve grupların geçici olarak yurt dışında bulunan eski üyelerinin işbirliğini sağlamak da büyük önem taşır). Gizliliğe ilişkin olarak şurası da eklenmelidir ki, yazılı cevapların verilemeyeceği ve verilmemesi gereken bazı sorular vardır; çünkü bu, sırları açığa vurmak olacaktır; bununla beraber, bu sorulara verilecek cevaplar komite ve gruplar tarafından olumlu olarak düşünülmeli, hazırlanmalı ve tartışılmalıdır; çünkü Parti kongresinde bu sorular üzerine rapor vermek **zorunlu** olacaktır (**fazla söz edilmezse**, buradan

özel bir komisyon, M.K.'ne v.b.).

Mümkün olduğu kadar fazla kişiyi raporlar hazırlama çalışmasına çekmek açısından, sorular listesini **mümkün olduğu kadar geniş olarak** (özel komiteler, gruplar, ya da tek tek yoldaşların tashihleri ile birlikte) dolaştırmak gereklidir; ayrıca, ancak bu soru ve raporların İkinci Parti Kongresi için hazırlanmış olması gerçeği durumu, bunların geniş Sosyal-Demokratlar çevresinden gizli tutulmasını gerektirir.

Son olarak, raporların hazırlanması gereken dönem sorusu ortaya çıkıyor. Resmî olarak söz edilirse, bu dönem Birinci ve İkinci Kongreler, yani 1898'den 1903'e kadardır. Ama, Birinci Kongrenin tam olarak temsili nitelikte olmaması, çok kısa sürmesi ve son derece elverişsiz koşullar altında toplanmış olması nedeni ile raporların 1898 öncesi dönemi de içermesi arzu edilir birşeydir.

Rapor için bu son derece ayrıntılı sorular listesinin, hareketin tarihini en iyi biçimde bilen ya da genel olarak bu soruları en iyi cevaplandırabilecek kişinin, kongre için en iyi delege olabileceği şeklinde yorumlanması gerektiğini akılda bulundurmamak pek de gereksiz olmayacaktır. Kongre, hareketi birleştirmede ve ona güçlü bir atılım kazandırmada pratik bir değer taşımalıdır ve en enerjik, etkili ve devrimci çalışmaya kendini adanmış olan bu yoldaşlar, yeni bile olsalar, en iyi delegelik görevini yerine getireceklerdir. Bununla beraber, raporlar, çok kişinin katkısıyla derlenebilir, ve ek olarak da bazı durumlarda, birden fazla delege seçmek de belki mümkün olabilir; **çok sayıda işçi** delegeye, kongreye katılma fırsatının tanınması arzu edilir birşeydir.

Şimdi, sekiz bölüme ya da gruba ayrılan soru liste-

lerini vermeye geçiyorum (bütün sorular sımsıkı bir biçimde birbirine bağlı olduğu için, özel soruların ve hatâ soru gruplarının bölünmesi genellikle, yapay birşeydir ve sadece bunları yeniden incelemenin elverişli olması nedeni ile yapılmıştır).

1. — İŞÇİ SINIFI HAREKETİ, TARİHİ VE BUGÜNKÜ DURUMU

1) Sanayi koşulları ve durumunu kısa bir açıklaması. Mahallî proletaryanın (sanayi, ticari, el zanaatı v.s., ayrıca mümkünse tarım) sayısı, bileşimi, dağılımı ve diğer kendine özgü özellikleri.

2) İşçiler, sosyalist ajitasyon ile ne ölçüde etkilenmişlerdir? Hangi bölgelerde? Hangi fabrikalarda? Yerli sanayi v.b. Hareketin başlangıcından itibaren bu gruptaki işçilerin gelişmesini mümkün olduğu kadar ayrıntılı olarak açıklayınız.

3) Grevlerin mümkün olduğu kadar tam bir listesi ve aşağı yukarı her büyük grevin bir değerlendirilmesi. Toplam rakamlar daha iyi olur.

4) Grevlerin yanı sıra, işçiler açısından kayda değer boykotlar, diğer toplu hareketler* olmuş mudur? Ayrıntılı bilgi veriniz.

5) Hangi işçi çevreleri vardı ve hâlâ neler vardır? Ne gibi karşılıklı yardım toplulukları, kendi kendine eğitim toplulukları, işçi sınıfı örgütleri, sendikalar vardı ve şimdi neler vardır? Bütün bu derneklerde, hakim olan bileşim üyelikleri, mevcut olduğu dönem, faaliyetlerinin niteliği, bu konudaki tecrübenin sonuçları v.b. hakkında ayrıntılı bilgi veriniz.

* Toplu beyanatlar? Genel toplantılar? Toplu bildirilere katılma? v.s.

6) Legal işçi topluluklarını örgütlemek için hiçbir çaba gösterilmiş midir? Her çaba hakkında, bunların sonuçları, etkisi, geleceği, bugünkü durumu ve önemi hakkında ayrıntılı bilgi. Aynı şey Zubatov toplulukları için de yapılmalıdır. Sosyal-Demokrat amaçlar için legal topluluklardan yararlanma konusunda bir çaba gösterilmiş midir?

7) Bugünkü krizin etkisi nedir? Bu krizin, en başta işçiler tarafından verilen bilgi temeli üzerinde açıklanması. İşsizler, bunların eğilimi, bunlar arasında ajitasyon v.s.

2. — MAHALLİ SOSYALİST ÇEVRELERİN TARİHİ, SOSYAL-DEMOKRATLARIN ORTAYA ÇIKIŞI, BUNLAR ARASINDAKİ EĞİLİMLERİN MÜCADELESİ.

8) Sosyal-Demokrasi ortaya çıktığında eski sosyalist örgütlerden bir iz var mıydı? Bunlar nelerden oluşmuştu ve kendilerini nasıl hissettiriyorlardı? İşçi sınıfı arasında ajitasyon ve propaganda ne zaman başladı ve bunu kim başlattı? Narodnaya Volya'nın takipçileri mi? Bunların Sosyal-Demokrasiye karşı tavırları neydi?

9) Tek tek Sosyal-Demokratlar veya Sosyal-Demokrat çevreler ne zaman ve hangi koşullar altında kendilerini belli ettiler? Mümkün olduğu kadar ayrıntılı olarak her çevrenin (programına uygun olarak) açıklamasını, önemini ve daha sonraki çevreler üzerindeki etkisini belirtiniz.

10) Mahalli çevrelerde Sosyal-Demokrat görüşler nasıl biçimlendi ve gelişti? Diğer yerlerin (kentler) etkileri nelerdi? Yurt dışından gelen yayınların, legal olarak yayınlanan Marksist yayınların (ve «Marksiz-

min eleştirisinin» yayınları) etkisi neydi? Birinci, ikinci ve üçüncü noktaların etkisini en geniş şekilde anlatınız.

11) Sosyal-Demokrat hareket içindeki farklılıklar. Bu farklılıklar, 1898 Manifestosunun ortaya çıkmasından önce de var mıydı? Kendilerini nasıl belli ettiler? O zamandan kalan bir belge var mı? Manifesto nasıl karşılandı? Ne gibi protesto, ya da hoşnutsuzluklar yarattı ve kimlerden geldi? «Ekonomist» denen görüşler nasıl ortaya çıktı? Bu görüşler nasıl gelişti ve yayıldı? Mahalli hareketteki her «ekonomik» «aşama» ile ilgili olarak edinilmesi mümkün her türlü belgesel materyali kullanarak, bunu en kesin biçimde açıklamak çok önemlidir. Çeşitli Parti gazetelerinin değerlendirilmesinde ve bunların savunucuları arasındaki mücadelede farklılıklar kendini nasıl ifade ediyor? **Rabochaya Gazeta'nın**[12] (1897), yurt dışında yayınlanan **Rabotnik'in**[13] ve ona bağlı olan **Listok'un**, **Rabochaya Mysl'in**, **Rabocheye Dyelo**, **Iskra**, **Zarya**, **Borba** ve **Zhizn'nin**[14] v.s., v.s. [değerlendirilmesinde ortaya çıkan farklılıklar kendini nasıl ifade ediyordu? - ç.].

Bir kez daha Sosyal-Demokratlar içindeki işçiler ve «aydınlar» arasında bir bölünme ve çelişki oldu mu? Bunun nedenlerini ve etkisini belirtmek çok önemlidir?

12) Mahallî çevrelerdeki eğilimler arasında mücadele nasıl verildi? Sadece Sosyal-Demokrat aydınlar arasında mı verildi? Yoksa işçiler arasında mı? Ya ateşli öğrenci grupları arasında? Bu mücadele bölünmeyle, ayrı ayrı grupların örgütlenmesiyle mi sonuçlandı? Mücadele genel ilke sorunlarından mı, bildirilerin içeriğinden mi, gösteriler sorunundan mı, öğrenci hareketlerine karşı tavrından mı, 1 Mayıs talepleri sonucundan mı kaynaklandı?

Eğilimler arasındaki mücadelenin gelişmesini ve

sonuçlarını ve bu bakımdan şimdiki durumu ayrıntılı olarak açıklayınız.

3. — MAHALLİ KOMİTENİN, MAHALLİ GRUPLARIN VE ÇEVRELERİN ÖRGÜTLENDİRİLMESİ

13) Komitenin bileşiminin egemen niteliği (sırası ile, eğer çoksa her bir özgül grubun, çevrenin) nedir? Öğrenciler mi, yoksa işçiler mi? Üyeleri seçimle mi (ve bu nasıl yapılır?), yoksa başka türlü mü katılırlar? Ayı ayrı aydın ve işçi komiteleri var mıdır? Ayı ayrı özel teknik, propaganda, ajitasyon grupları var mı? Edebi, merkezi, bölge, mahalli yürütme grupları var mı? «Tüzüğe» göre (böyle bir şey varsa), ve gerçek pratikte bunların ilişkileri nedir? Genel toplantılar, bunların görevleri, sıklığı ve genişliği nedir? Diğer kentlerle ve yurt dışı ile bağlantıların örgütlenmesi (yani, grupların dışındaki özel kimseler, gruplar, ya da kişiler v.b.)? Yayınların dağıtımı nasıl örgütlenilecek? Seyahatin örgütlenmesi nasıl olacaktır?

Örgütsel sorunlardaki deneyden çıkarılacak sonuçlar ve komitelerde, aydınlar ve işçiler arasında örgütsel ilkeler üzerine egemen olan görüşler nelerdir?

Ayrı ayrı aydın ve işçi (fabrika, el zanaatları, v.b.) komiteleri kurmanın neden ve sonuçlarının ayrıntılı bir açıklamasını vermek özellikle önemlidir.

14) Çalışmanın, yakına ve öteki mahalli yerlere doğru genişletilmesi? Bu, ne biçim almıştır: Örgütlü mü, yoksa dağınık mı? **Mahalle** örgütleri kurmak, ya da bunlara katılmak için çaba harcanmış mıdır?

Diğer bölgelerle olan bağların niteliği.

Bölge örgüt çalışmasının tarih ve kökeni. Merkezi bölge komitesinin bileşimi nasıldır? Mahalli komitelere karşı tavır nedir? Paraların toplanması, böl-

ge gelirleri ne durumdadır? Yayınların gizleneceği yerler? Bölge örgütlerinin, çalışmanın amacı, sağlamlığı, mahalli komitelerle v.b. ilişki üzerinde etkisi.

15) Komitenin gelirleri? Tüm dönem boyunca, (eğer varsa raporlara dayanarak) toplam gelir ve giderin belirtilmesi? Sıradan ve ortalama bütçe, bunun kaynakları, işçiler arasından toplanan paralar, üyelerin aidatları, yayınlar için ödemeler, bağışlar, v.s. (Osvobozhdeniye ve Sosyalist-Devrimcilerin bu bakımdan etkileri).

Masraf miktarı ve niteliği: Teknik yönlerden? kişilerin geçimi? seyahat ücretleri? v.d..

4. ... MAHALLİ ÇALIŞMANIN NİTELİĞİ İÇERİĞİ VE ALANI

16) Propaganda. Propagandistlerin (çevrelerinin) bileşimi? Bunların sayıları, eylem yöntemleri? Aralarında işçiler var mı? Öğrenciler mi egemen? Daha tecrübeli yoldaşlar onların faaliyetlerini inceliyor ve yönetiyor mu? Genel konferans programları ve bunlar zaman içinde nasıl değiştiriliyor? Belirli konularda işçilerin tepkileri ve istekleri? İyi konuşmacıları çeşitli kentlere, bölgelere v.b. göndermek adet midir? Konferans toplantılarının bileşimi ve büyüklüğü, sıklığı ve durumu?

17) Ekonomik ajitasyon. Bildirilerin yayınlanması ne zaman başladı? Yayınlanan bildirilerin adeti ve kaç nüsha basıldığı hakkında toplam bir sayı verilebilir mi? (Tahminen). Bu ajitasyon, hangi bölgeleri, fabrikaları ve alanları içine almıştır? Bildirileri yazar ve onaylarken ne gibi işlemler yapıyordu? İşçiler bu çalışmaya katılıyorlar mı? Yayın ve dağıtımın tekni-

ği nasıldır? İşçiler dağıtıcı olarak çalışıyorlar mı? Bildiri talepleri ne ölçüye kadar karşılanıyor?

18) Siyasi ajitasyon. Ekonomik ajitasyondan siyasi ajitasyona geçiş ne zaman başladı? Protestolara yol açtı mı? İlk siyasî bildiriler ne zaman yayınlandı? **Sadece** ekonomik bildirilerin yayınlandığı oldu mu? Siyasî ajitasyon nasıl ve ne gibi vesilelerle sürdürülüyor? Mümkün olduğu kadar tam olarak siyasî ajitasyonu, hem bildirilerin niteliği ve hem de dağıtım alanındaki genişlemesini açıklayınız. Belgesel nitelikteki materyal arzu edilir birşeydir, çünkü siyasî ajitasyonun **bütün örneklerini** ve onun bütün alanlarını bilmek önemlidir. Siyasi ajitasyon, sadece işçiler arasında mı, yoksa diğer sınıflar (en başta alt sınıflar) arasında da sürdürülüyor mu? Bildiri yazarken yöntem ve usul, bunlara olan talep nedir ve ne ölçüye kadar bu talep karşılanıyor? Mahallî bildiriler mi, yoksa genel bildiriler mi daha fazla gerekseniyor?

19) Yayınlar. Ne gibi illegal yayınlar dağıtılıyor? Bunların ne yaygınlıkta dağıtıldığını, **her** yayına karşı (broşürler, v.b.) komitenin ve işçilerin (arkadan da halkın) tavrını belirterek, bunları sayınız. Dağıtım süresi, hangi kesimler arasında, talep hangi yayınadır?

Yayınlar dağıtılıyor mu yoksa ortalığa saçılıyor mu? Çevrelerde toplu okunuyor mu? Aydınlar tarafından hangi kısımların açıklanması gerekiyor? Yorumlayarak okuma geniş biçimde uygulanıyor mu? Özel olarak hangi eserlerde bu yapılıyor?

20) Mahalli ve genel Parti yayını. Mahalli gazetenin tarihi. Ne kadar sık yayınlanıyor, kaç adet basılıyor? Yayın amacı nasıl örgütlendirilmiştir? Materyalin toplanması ve saklanması (yoksa kayıp mı oluyor?) nasıl düzenlenmiştir? Mahallî ve genel Parti organlarına katkıların örgütlendirilmesi? Yayınla uğra-

şan özel gruplar, rapor verenler var mıdır? Yayın uğraşan kişilerle bağlar var mıdır? Katkılar nasıl gönderiliyor? Komite mi yoksa özel kişiler aracılığıyla mı ve ne ölçüde? Öğrencilerden ve sürgündekilerden yararlanma yolunda çabala var mıdır?

Gazeteler hakkında sonuçlar ve soruşturmalar.

21) 1 Mayıs toplantıları. Her 1 Mayıs toplantısının muhasebesi ve gelecek için dersler.

22) Gösteriler. Her gösteri üzerine özet bilgi. Genel örgütlenme, özel direniş gösterme, silâhlanma için çabalar var mıdır? Bu sorunda işçilerin ve genel olarak «pratisyenlerin» görüşleri nelerdir?

Gösteriler üzerine Parti yayınlarını kontrol etmek ve ekler yapmak.

Bu sorun karşısında şimdiki tavır.

5. — DİĞER IRKLARIN VE MİLLİYETLERİN DEV- RİMCİ (ÖZELLİKLE SOSYAL - DEMOKRAT) GRUPLARINA KARŞI TAVRI

23) Diğer milliyetlerden ve ırklardan işçiler var mı? Bunlar arasınd çalışma yapılıyor mu? Örgütlü mü yoksa dağınık mı? Hangi dilde? Aynı bölgede çalışan ve bir başka dil kullanan Sosyal-Demokrat gruplara karşı tavır nedir? Bu ilişkilerin tam ve ayrıntılı bir muhasebesi istenilir bir şeydir. Görüş ayrılıkları var mıdır? Varsa bunlar ulusal program konusunda prensibe mi ilişkindir? Taktikler üzerine mi? Örgütlenme üzerine mi? Ortak çalışma için ilişkiler arzu edilir. Tek bir Parti organı olağanı var mı? Federasyon arzu edilir mi ve ne tipte?

6. — BASIM EVLERİ, NAKİL VE GİZLİ ÇALIŞMA İÇİN DÜZENLEMELER

24) Basım evleri. Bunları kurmada deney.. Para ve güç, sarfiyatı. Verimlilik. Mahalli basım evlerine (bildiriler için mi?) ve bir çok kentler için genel basım evlerine gereksinme? Bu çalışma için teknik, örgütsel, mali ve gizlilik düzenlemeleri.

25) Nakil. Bu alanda ilişkiler olmuş mudur? Nakliyat grupları? Herbirinin tarihi ve düzenlemeler, işleyiş, sonuçlar ve özellikleri üzerine ayrıntılı bilgi, İstenilen örgüt biçimi.

26) Gizli çalışma için düzenlemeler. Gizli haberciler? Parolalar? Yeraltı habercileri? Pasaport tedariki? Bu alanda tecrübe? Bunun için gerekli ilişkiler var mıdır?

Randevuların ayarlanması?

Casusların gözetlenmesi? Casuslara ve **ajan provakatörlere** karşı mücadele? Bunun eski ve şimdi istenen biçimleri?

Şehirler arasında, şehrin içinde ve yurt dışı ile yazışmada kodlar?

«Polis sorgusunda nasıl davranmalı?» konusunda konferanslar. Bu ve diğer konulardaki broşürlere gereksinme?

Komite kayıtları? Geçmişte böyle kayıtlar olmuş mudur ve muhafaza edilmiş midir. Ya şimdi?

7. — İŞÇİ SINIFI DIŞINDAKİ HALK KESİMLERİ ARASINDA BAĞLAR VE FAALİYET

27) Köylülük arasında çalışma? Bireysel bağlar var mıdır? Varsa, ayrıntılı bilgi? Bağlar nasıl kurulmakta ve korunmaktadır ve hangi köylülerle? Ta-

rım işçileri ile mi? Köylere giden fabrika işçilerinin rolü nedir?

Propaganda çabaları? Broşürlerin dağıtımı? Bildiriler? Ne türden? Başarılı mı?

Mevcut durum ve özellikleri.

28) Öğrenciler. Etki dağınık ve kişisel mi, yoksa örgütlü mü? Öğrenciler arasından çok Sosyal-Demokratlar çıkıyor mu? Öğrenci çevreleri, dernekleri, birlikleri ile bağlar var mı? Bu bağlar nasıl korunuyor? Konferanslar? Yayın dağıtımı? Öğrenciler arasında egemen olan eğilim nedir ve çeşitli eğilimlerdeki değişikliklerin tarihi?

Öğrenci huzursuzluklarına karşı tavır?

Öğrencilerin gösterilere katılmaları? Bu konuda bir hazırlık anlaşmasına varmak?

Propagandistler olarak öğrenciler, bu çalışma için onların eğitilmesi?

29) Ortaokullar, liseler, dini seminerler v.b. ticaret ve meslek okulları? Öğrencilerle ilişkilerin niteliği? Bunlar arasındaki hareketin yeni hamle aşamasına karşı tavır? Gruplar ve kusurları örgütleme çabaları? Son lise mezunları (ya da öğrenciler) arasında Sosyal-Demokrat harekete kaydolanlar oldu mu? Çevreler, konferanslar? Yayın dağıtımı?

30) «Toplum»la bağlar? Geçmişte ve bugün ve hangi kesimler arasında? Para toplamaya mı dayandırılmıştır? Yayın dağıtımına mı? Legal kütüphanelerin örgütlendirilmesine, bilgi ve yazışmalar toplamaya mı? «Toplum»un tavrında Sosyal-Demokratlara karşı değişiklikler. Sosyal-Demokrat Yayın için talep var mı? İç hizmetlilerle bağlar? Posta, telgraf ve demiryolu memurları arasında? Fabrika müfettişleri arasında mı? Polis memurları arasında? Din adamları arasında? v.b.?

Çeşitli kesimler arasında kişiler bağ kurarken tek tek komite üyelerinin tecrübesinden yararlanmak istenilir birşeydir.

31) Askerlerle ilişkiler? Askerlik hizmetini tamamlayan Sosyal-Demokrat aydınlar ve işçiler tarafından oynanan rol? Kadrolu ve kadrosuz subaylarla ilişkiler? Bu ilişkiler nasıl korunmakta ve bunlardan nasıl yararlanılmaktadır? Ajitasyon, propaganda, örgütlenme v.b.'de bu ilişkilerin önemi .

Bu ve bundan önceki soru üzerine özellikle ayrıntılı bir bilgi verilmesi istenilen şeydir, çünkü sorun yenedir ve çok sayıda birbirinden ayrı ölçüler toplanmalı ve dikkatle karşılaştırılmalıdır.

8. — SOSYAL-DEMOKRAT OLMAYAN DEVRİMCİ VE MUHALEFET EĞİLİMLERİ VE BUNLARA KARŞI TAVİR

32) Liberal eğilimler. Liberal Narodnik. Halk arasında mı? Öğrenciler arasında? **Osvobozhdeniye**, onun dağıtımı (öğrenciler arasında? işçiler arasında?) ve etkisi? **Osvobozhdeniye** çevreleri var mıdır? Bunların Sosyal-Demokratlara karşı tavrı?

Sosyal-Demokrat çevreler arasında **Osvobozhdeniye'** ye ilgi ve bu yayına karşı tavrı. Propaganda ve ijtasyon için bu yararlı mıdır?

Tartışmalı genel toplantılar?

33) Sosyalist-Devrimciler. Herhangi bir mahalli yerde bunların ortaya çıkışlarının ayrıntılı bir muhasebesi? Ne zaman? N.V.*den? Bunların Sosyalist-Devrimcilere geçmeleri? «Ekonomiz»min etkisi? Onların

* Narodnaya Volya. — Yayımcı.

ilişki ve çevrelerinin niteliği ve bileşimi? Askerler? Öğrenciler? İşçiler? Sosyal-Demokratlara karşı mücadele, bunun gelişmesi ve nasıl sürdürüldü?

Sosyal-Demokratların ve Sosyalist-Devrimcilerin birleşik grupları. Bunların ayrıntılı tarihi, bunların çalışmasına, **bildirilerine**, grupların kararlarına v.b. ait ayrıntılı bilgiler.

Sosyalist-Devrimcilerin zayıflığının, ya da gücünün özel nitelikleri? Terörizme doğru meyletme? Öğrenciler arasında? İşçiler arasında?

Köylülük arasında Sosyalist-Devrimcilerin çalışması? Orada, onların ilişki ve faaliyetlerinin niteliği? Onların «tarım programları»nın etkisi?

34) Diğer gruplar ve eğilimler. **Svoboda** grubu, Rusya'nın Siyasî Kurtuluşu için İşçi Partisi, Makhayevistler[15], **Rabocheye Znamya**'cılar, v.d.. Bunların görüşlerinin, Sosyal-Demokrasiye karşı tavırlarının, çalışma ve ilişkileri hakkındaki bilginin muhasebesi.

Bütün Eserleri (c. 6, s. 290-300)

Aralık 1902-Ocak 1903'de yazıldı
ilk kez 1924'de **Proletarskaya
Revolutsia** dergisinin I. sayısında yayınlandı.

El yazmasına göre
yayınlanmıştır

HAZIRLIK KOMİTESİNİN KURULUŞU İLÂNI [16]

Dört yıl önce çeşitli Sosyal-Demokrat örgütler Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisi içinde birleştiler ve Parti[17] tarafından yayınlanan «Manifesto» da ileri sürülen belirli bir örgüt planını ve genel faaliyet ilkelelerini hazırlayıp çıkardılar. Maalesef bu ilk çaba başarı ile taçlandırılmadı: Proletaryanın her türlü baskı biçimlerinden ve sömürüden kurtulması için amansız bir mücadele verecek olan birleşik ve güçlü bir Sosyal-Demokrat Partiyi oluşturmak için gerekli olan unsurlar henüz mevcut değildi. Bir yandan, Rusya Sosyal-Demokratlarının pratik faaliyetleri daha yeni biçimlenmeye başlıyordu. Son zamanlarda mücadele yoluna giren Sosyal-Demokratlar, kendi teorik görüşlerini pratiğe geçirmek için hâlâ yeni yollar arıyorlardı ve hâlâ ürkek ve belirsiz adımlarla ilerliyorlardı. Bunların faaliyetlerini dayandırdıkları ve ifadesini büyük grevlerde bulan işçi sınıfı hareketi, Devrimci Sosyal-Demokrasinin görevleri ve amaçları ile bakışları kararlı ve dar bir sendika mücadelesinin heyecanına yönelen çok kişinin gözlerini kamaştıran parlak bir ışık olarak fışkırmıştı. Diğer yandan, henüz güçlü olmayan ve sınıksız kök salamayan Sosyal-Demokrat örgütlere karşı hükümet tarafından uygulanan sürekli baskılar, onların çalışmalarındaki bütün sürekliliği yok etti ve gelenek olarak ne varsa koparıp attı.

Bununla beraber bu başarısız çaba, bir iz bırak-

madan gecip gitmedi. O günlerden sonra, bizden öncekilere kılavuzluk etmiş olan proletaryanın örgütlü siyasi partisi düşüncesi, bütün sınıf bilinçli Sosyal-Demokratların yol gösterici ilkesi ve hedefi oldu. Bu dört yıl boyunca, bize ilk Sosyal-Demokrat önderler tarafından devredilen bu fikri uygulamaya geçirmek için bir çok kereler çalışmalarda bulunuldu. Fakat bugün halâ, dört yıl önceki örgütsüzlükle karşı karşıyayız.

Aynı zamanda hayat, bizim üzerimize büyük, daha büyük görevler yüklüyor. Partinin ilk önderleri, işçi kitlesinin uyuşuk devrimci güçlerini uyandırmak görevini üzerlerine alırlarken, biz, uyanan güçlere, doğru yönde kılavuzluk etme, bu güçlerin başında yerimizi alma ve onları yönetme gibi çok daha çapraşık bir görevle karşı karşıyayız. Her an için, «bizi, çağırdığınız yere götürünüz» çağrısını duymaya hazırlıklı olmalıyız. Eğer, o an, bizi, şimdi olduğumuz gibi bölünmüş ve hazırlıksız yakalarsa, bu korkunç bir şey olacaktır. Şu anın ağırlığını abarttığımızı kimse bize söylemesin. Yüzeydeki dalgacıkların ötesini görebilen bir kimse, derinliklere süzülüp giden süreci farkedebilen bir kimse, bizim abartmada bulunmadığımızdan şüphe etmeyecektir.

Fakat durumun ağırlığı daha başka etkenlerle de gittikçe arttırılmaktadır. Tarihin çok önemli bir döneminden geçiyoruz. İşçi sınıfının Rus yaşantısının genel gidişine bağlı olarak uyanışı, toplumun çeşitli kesimlerini faal duruma getirmiştir. Bu kesimler, az çok bilinçli olarak, çökmekte olan rejime karşı mücadeleye şu, ya da bu yolla katılmak için örgütlenmeye uğraşıyorlar. Onlara başarı dileriz! Sosyal-Demokratlar bu mücadeleye katılan herkesi sevinçle karşılarlar. Ama, Sosyal-Demokratlar, bu müttefikler Sosyal-Demokrasiyi kendi ellerinde bir alet haline getirmesinler diye, Sosyal-Demokrasiyi temel eylem alanından yoksun bi-

rakmasınlar diye, otokrasiye karşı mücadelede Sosyal-Demokrasiiyi yönetici rolünden yoksun bırakmasınlar ve en önemlisi devrimci mücadelenin gelişmesini, onu doğru yoldan ayırarak engellemesinler diye, onları büyük bir uyanıklıkla izlerler. Son yıllardaki devrimci mücadelenin gelişmesini dikkatle izleyen herkes için, bu tehlikenin bir hayal ürünü olmadığı açık birşeydir.

Böylece, Rusya Sosyal-Demokrasisi şimdi dev bir görevle, herhangi bir mahalli komitenin, ya da hatta bir bölge komitesinin çok ötesinde bir görevle karşı karşıyadır. Mahalli örgütler ne kadar mükemmel olurlarsa olsunlar, bu görevle başa çıkamazlar, çünkü bu görev çoktan mahalli boyutları aşmıştır. Bu görev, ancak tek bir merkezi, disiplinli ordu içinde kaynaşan Rusya'daki bütün Sosyal-Demokratların kolektif güçleri ile yerine getirebilir. Ama, bu birleşme için inisiyatifi kim üzerine alacaktır?

Bu sorun, geçen yıl St. Petersburg Mücadele Ligasının, Güneyin Birleşik Komite ve Örgütleri Merkez Komitesinin, Iskra örgütünün, Bund Merkez Komitesinin (Rusya'daki ve yurt dışındaki), Yurt dışı Rusya Sosyal Demokratları Birliğinin ve diğer bazı örgütlerin temsilcilerinin katıldıkları bir konferansta tartışıldı. Konferans, Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin gerçekten yeniden kurulması görevini üzerine alacak Hazırlık Komitesi kurma konusunda belirli örgütlerin temsilcilerine talimat verdi.

St. Petersburg Mücadele Ligası, Iskra örgütü ve Yuzhny Rabochy grubunun temsilcileri*, bu kararın ye-

* Bund'a da, temsilcisini Hazırlık Komitesine göndermesi yolunda davette bulunuldu, fakat bizce bilinmeyen nedenlerle, Bund bu davete karşılık vermedi. Bu nedenlerin çok önemsiz olduğunu ve Bund'un temsilcisini göndermekte gecikmeyeceğini umuyoruz.

rine getirilmesinde, önce ve en başta bir Parti kongresi toplanması için şartları hazırlama görevini önüne koyan bir Hazırlık Komitesi kurmuşlardır.

Bununla beraber, bir kongre toplanması son derece çapraşık bir sorun olduğundan ve önemli bir süreyi gerektirdiğinden, Hazırlık Komitesi Merkezi Parti gövdesi yeniden kuruluncaya kadar bazı genel fonksiyonları üzerine almaktadır (tüm Rusya için bildirimler çıkarmak, genel nakil düzenlemeleri ve yeraltı çalışması için yöntemler, komiteler arasında ilişkiler, v. s.).

Şurası çok açık bir gerçektir ki, çeşitli örgütlerin insiyatifi üzerine ortaya çıkan Hazırlık Komitesi, sadece ona yetki vermiş bulunan ya da kendileri adına hareket etme yetkisi verecek olan örgütlerle bağımlılık ilişkileri içinde olacaktır. Diğer komite ve örgütlerle, ise, onlara yardım teklif eden ayrı bir örgüt ilişkisi içinde olacaktır.

Hazırlık Komitesinin girişmeye karar verdiği görev büyük ve sorumlu bir görevdir ve eğer Hazırlık Komitesi buna rağmen bu görevi yerine getirmede bu kadar cesur davranıyorsa, bunun nedeni sadece, birliğe olan gereksinmenin ağır baskısı, dağınıklığın oldukça şiddetli olarak kendini hissettirmesi ve sürekli örgütsüzlüğün ortak davaya büyük bir tehdit teşkil etmesidir. Hazırlık Komitesi, çalışmasına başlarken, faaliyetinin başarısının önemli ölçüde ona karşı Sosyal-Demokrat komite ve gruplar tarafından izlenecek tavıra bağlı olduğuna inanmaktadır ve şimdiki durumu değerlendirecek olan bu tavır, komiteye doğruluğun ölçütü olarak kabul edilecektir.

Aralık 1902

Hazırlık Komitesi

Partimizin yeni kurulan Hazırlık Komitesince yapılan bu açıklama, yeterince anlamlı olduğundan, atılan adımın önemini açıklamak için fazla söz söylemimize gerek yoktur. Birleşme, birleşik bir partinin yeniden kurulması, Rusya Sosyal-Demokratlarının 'en acil görevleridir, derhal gerçekleştirilmesi gereken bir görevdir. Bu görev çok zordur, çünkü bu, gereksindiğimiz devrimci düşünceli bir avuç aydının birliği değil, fakat halkın geniş bir sınıfının tümünü bağımsız bir yaşam ve mücadele için uyandıran işçi sınıfı hareketinin tüm önderlerinin birliğidir. Bize, komitelerin, örgütlerin, grupların, değişen durumlarda ve değişen şartlarda hareket eden ve bazan Sosyal-Demokrat inançlarına en ayrı yollardan ulaşan aydınların ve işçilerin tümü, ya da büyük çoğunluğu tarafından bilinçle ve sağlamca varılan sıkı bir ilke birliğine dayanan bir birleşme gerek. Böyle bir birleşme emirle olmaz, biraraya toplanan delegelerin alacakları kararlara da hemen gerçekleşmez. Bu, sistemli olarak ve yavaş yavaş hazırlanmalı ve geliştirmelidir, böylece genel parti kongresi gerçekleştirilmiş olanı pekiştirebilir ve iyileştirebilir, başlanmış olana devam edebilir ve daha ileri, daha yaygın ve yoğun çalışma için sıkı temeli resmî olarak onaylayabilir. Ve işte bunun için, biz, özellikle Hazırlık Komitesinin görevlerine, akıllı bir dikkatlilikle ve sadelikle başlamasını sevinçle karşılıyoruz. Rusya Sosyal-Demokratlarının kitlesiyle herhangi bir bağımlılık ilişkisi üzerinde ısrar etmeden Hazırlık Komitesi yardımlarını bunların hepsine teklif etmekle yetiniyor. Ve bu yüzden, istisnasız bütün Rusya Sosyal-Demokratları, —komiteler ve çevreler, örgütler ve gruplar, aktif hizmette olanlar ve geçici olarak gerideki listede olanlar (sürgünler, v.s.)— bu çağrıya karşılık vermekte acele etsinler; H.K. ile doğrudan ve aktif ilişkiler kurmaya uğ-

raşsınlar; en aktif desteklerini, büyük birleşme çalışmasına versinler. Rusya Sosyal-Demokratlarının **tek** bir grubunun bile H.K. ile ilişkiler kuramadığını, ya da onunla yoldaşça bir ahenk içinde çalışmadığını görmemeliyiz. H.K.*, genel Parti kongresinin hazırlanmasını ve toplanmasını başlıca görev kabul ederken, aynı zamanda **harekete hizmet** niteliğindeki bazı genel görevleri de üzerine almaktadır. Hiç bir Sosyal-Demokratın, H.K.'nin payına, görevlerin bu şekilde genişlemesine olan acil gereksinmeyi inkâr etmeyeceğine güveniyoruz, çünkü bu sadece onun **yardım teklifidir**, (binlerce kez dile getirilen talepleri karşılamaya yönelik bir teklif) hiçbir «hak»kın verilmesini gerektirmeyen, fakat daha ziyade mümkün olduğu kadar hızlı olarak tecritin pratik olarak terk edilmesi ve ortak olarak bir dizi birleşik girişimlerin başarılması teklifi. Son olarak, H.K.'nin, bir kongrenin toplanmasının son derece çapraşık bir sorun olduğu ve önemli bir süreyi gerektirdiği yolundaki kararlı beyanını kesinlikle doğru ve yerinde görüyoruz. Elbette ki bu, kongrenin toplanmasının bir kenara atıldığı anlamına hiç gelmez. Böyle birşey yoktur. Eğer kongrenin acil olduğunu hesap ediyorsak, o zaman kongre toplamak için bir ayın bile «önemli» bir süre olduğunu kabul etmeliyiz. Ama eğer, çalışma koşullarımızı ve kongrede tüm hareketin yeteri kadar temsili yolundaki gereksinmeyi hatırlarsak, o zaman beş, ya da on misli daha uzun bir dönem, tecrübeli tek bir Partili işçinin bile güvenini kaybetmesine yol açmaz.

Öyleyse, mümkün olan en büyük hızla Partinin birleşmesi ve yeniden kurulması çalışmasına başarı dileyelim ve kendi payımıza bu çalışmaya, sadece kelime-

* Hazırlık komitesi — ç.n.

lerle değil, fakat derhal aksiyona geçerek, sempatimizi gösterelim. Yaşasın Rusya Sosyal-Demokrasisi, yaşasın uluslararası devrimci Sosyal-Demokrasi!

Bütün Eserleri (c. 6, s. 307-311)

Iskra, No. 32, 15 Ocak, 1903

Iskra metnine göre
yayınlanmıştır.

NOTLAR

[1] **Rabocheye Dyelo** — Yurt Dışındaki Rusya Sosyal -Demokratlar Birliği tarafından düzensiz aralıklarla yayınlanan Ekonomist gazete; Nisan, 1899'dan Şubat 1902 tarihine kadar Cenova'da B.N. Krichevsky, A.S. Martinov ve V.P. İvan-sin'in yönetiminde yayınlandı. Toplam 12 sayı (dokuz kitap) çıktı.

Rabocheye Dyelo'nun savunucularının görüşlerinin eleştirisi için **Lenin'in Ne Yapmalı?** adlı eserine bakınız.

[2] «Listok» Rabocheye Dyelo. No 6. (Rabocheye Dyelo ya Ek) — Sekiz sayısı, Haziran 1900 ve Temmuz 1901 arasında, Cenevre'de düzensiz aralıklarla basıldı.

[3] **Rabochaya Mysl** — Ekonomist gazete; Ekim 1897'den Aralık 1902'ye kadar yayınlandı. Onaltı sayı çıktı; ilk iki sayısı St. Petersburg'da yayınlandı, 3-11 sayıları Berlin'de, 12-15 sayıları Varşova'da yayınlandı; son sayı, No: 16 yine yurt dışında, K.M. Takhtarev ve diğerleri tarafından çıkarıldı.

Lenin, birçok eserlerinde özellikle **Iskra**'daki yazılarında ve **Ne Yapmalı?** adlı eserinde, uluslararası oportünizmin Rusya'daki yansıması olan **Rabochaya Mysl**'in görüşlerini eleştirdi.

[4] **Iskra** — 1900 yılında Lenin tarafından kurulan ve

bütün Rusya ölçüsündeki ilk illegal marksist gazete.

Rusya'daki polis baskısı nedeniyle devrimci bir gazete çıkarmanın olanaksızlığından dolayı, Lenin daha Sibirya'da sürgündeyken böyle bir gazeteyi yurt dışında yayınlamak için ayrıntılı bir plan hazırladı. Ocak 1900'de sürgün cezası tamamlanınca, Lenin, derhal bu planı gerçekleştirme çabasına girişti. Lenin'in Iskra'sının ilk sayısı 11 (24) Aralık 1900'de çıktı. Münih'de de başarılı sayılar basıldı, Nisan 1902'den itibaren Londra'da ve 1903'ün ilkbaharından itibaren Ceneva'da çıktı.

Iskra'nın yazı kurulu V.İ. Lenin, G.V. Plekhanov, Y.O. Martov, P.B. Axlerod, A.N. Potresov, V.İ. Zasulich ve 1901 baharında yazı kurulu sekreteri olan Krupskaya'dan oluşuyordu. Gerçekte Lenin, Iskra'nın başyazarı ve yöneticisiydi. Onun Iskra'daki yazıları, Rusya'da Partinin kurulmasına ve proletaryanın sınıf mücadelesinin bütün temel meselelerine olduğu kadar, uluslararası temel meselelere de eğiliyordu.

Leninist Iskra'cı eğilime sadık R.S.D.İ.P.'nin grup ve komiteleri Rusya'daki birçok şehirde kuruldu (St. Petersburg, Moskova ve diğerleri).

Iskra örgütleri Lenin tarafından yetiştirilen profesyonel devrimcilerin doğrudan liderliği altında kuruldu ve işledi (N.E. Bauman, İ.V. Babuşkin, S.İ. Gusev, M.İ. Kalinin ve diğerleri) .

Lenin'in insiyatifi ve onun doğrudan müdahalesi ile Iskra yazı kurulu Parti programı hazırladı (21 sayılı gazete-de yayınlandı) ve Temmuz-Ağustos 1903'de toplanan R.S.D. İ.P.'nin ikinci Kongresini topladı.

O tarihlerde Rusya'daki Sosyal-Demokrat örgütlerin çoğunluğu Iskra'yı benimsiyor, onun taktiklerini, programını ve örgüt planını kabul ediyor ve onu yönetici organları olarak kabul ediyorlardı. Kongre acil bir kararla, Pâtinin mücadelesinde Iskra'nın oynadığı müstesna rolü kaydetti ve onu R.S.D.İ.P.'nin Merkez Organı olarak kabul etti.

İkinci Kongre, Lenin, Plekhanov ve Martov'dan oluşan bir yazı kurulu seçti. Martov, Kogre kararına uymayarak, yazı kurulunda görev almayı reddetti ve Iskra'nın 46-51 sayıları Lenin ve Plekhanov'un yönetiminde çıktı. Bir süre sonra Plekhanov Menşevizme kaydı ve kongrenin reddettiği bütün eski Menşevik yazarların yazı kuruluna alınmasını iste-

di. Lenin bunu kabul edemezdi ve 19 Ekim (1 Kasım) 1903'de Parti Merkez Komitesindeki durumunu güçlendirmek için — iki Menşevik oportüniste darbe buradan indirilebilirdi— yazı kurulundan ayrıldı. **Iskra**'nın 52. sayısı tek başına Plekhanov tarafından çıkarıldı. 13 (26) Kasım 1903'de Plekhanov kongrenin isteğine uymayarak, eski Menşevik yazarları yazı kuruluna aldı.

Iskra, 52. sayıdan itibaren menşeviklere geçti ve eski Leninist **Iskra**'dan bunu ayırdedebilmek için **yeni Iskra** adı verildi.

[5] Burada, Şubat-Mart 1903 tarihlerinde/ Rusya'nın birçok şehrindeki —St. Petersburg, Moskova, Kiev, Kharkov, Yaroslavl, Tomsk, Varşova, Belostok ve diğerleri— mitingler, gösteriler ve grevler biçimindeki öğrenci hareketleri ve işçi eylemleri kastediliyor.

[6] Söz konu edilen broşür Lenin'in ünlü «Ne Yapmalı?» adlı kitabıdır.

[7] **Örgütsel Görevlerimiz Konusunda Bir Yoldaşa Mektup:** St. Petersburglu Sosyal-Demokrat A. A. Shneyerson'un (Yeryoma), o şehirdeki Sosyal-Demokrat çalışmanın örgütlen-dirilmesi yoluna ilişkin mektubuna verilen cevaptır.

Lenin ve yakın arkadaşlarının, Aralık 1895'de tutuklanmalarından sonra, «Ekonomistler», adım adım İşçi Sınıfının Kurtuluşu için Mücadele Ligasını kontrol altına aldılar. Yeraltı ve merkezi devrimciler örgütünün yaratılması için savaşı devrimci marksistlerden ayrı olarak, «ekonomistler» siyasi mücadelenin önemini inkâr ettiler ve seçim ilkesine dayanan geniş bir işçi sınıfı örgütü yaratmaya çabalararak, işçilerin ekonomik çıkarlarının anlık savunuculuğu, yardım bankaları ve benzeri örgütlerin kurulması, başlıca amaçlarıydı. «Ekonomistler», Mücadele Birliğini uzun süre kontrolleri altında tutarak, ona kendi örgütsel yapılarının damgasını vurdular: Birlik'in işçi sınıfı üyeliği (işçilerin örgütü diye adlandırılması) sun'i olarak entellektüel üyelerden ayrıldı. Birlik'in gevşek örgütü, işçilerin otokrasiye ve burjuvaziye karşı devrimci mücadelesine önderlik etmekten çok, mücadelenin sendikal biçimine daha çok adapte olmuştu. St. Petersburg ör-

gütünde Iskracılarla ekonomistler arasında gelişen mücadele, 1902 yazından **Iskra** çizgisinde yürüyen R.S.D.İ.P.'nin St. Petersburg komitesinde ortaya çıktı.

Iskra'nın 15 Aralık 1902 tarihli 30. sayısında şöyle deniliyordu: «**İşçi örgütlerini temsil eden işçilerin** (işçi örgütünün en yüksek kuruluşunu teşkil etmektedir) katıldığı St. Petersburg'un dışında yapılan Haziran toplantısında iki mesele ortaya çıktı. Bu meseleler şunlardı: 1) Rusya Sosyal-Demokrat hareketindeki iki eğilim: başından beri St. Petersburg'da görülen eski «ekonomist» eğilim, **Iskra** ve **Zarya'nın** temsil ettiği devrimci eğilim, 2) Örgüt ilkeleri («demokratizm», ya da bir «devrimciler örgütü»). Her iki meselede de **işçilerin tümü** «ekonomizme» ve «demokratizme» kesinlikle karşı çıktılar ve **Iskra'nın çizgisini** desteklediler.»

St. Petersburg Mücadele Birliğini **Iskra'nın** örgütsel ilkelerinin ruhuyla yeniden yaratmak için, **Iskra** örgütünün, işçi örgütünün ve St. Petersburg Komitesinin temsilcilerinden oluşan bir komite kurulmuştu. Buna rağmen, «ekonomistler»in lideri olan Tokarev, St. Petersburg Komitesinin **Iskra'nın** çizgisini desteklemek için aldığı karara katılmadıklarını beyan ederek, işçi örgütlerinin adıyla bir komite kurdular ve **Iskra'** cılara karşı mücadele yürüttüler. **Iskra'**cılar ise, işçilerin desteğiyle durumlarını sağlamlaştırma ve St. Petersburg örgütü içindeki güçlerini savunma olanaklarına sahiplerdi. Lenin'in Parti örgütü için geliştirdiği ve planına somut bir biçim verdiği **Bir Yoldaşa Mektup**, St. Petersburg'a, «ekonomistler»e karşı mücadele arttığı bir sırada ulaştı. Mektup elle çoğaltılmıştı ve St. Petersburg'lu Sosyal-Demokratlar arasında dağıtıldı. Haziran 1903'de Sibirya Sosyal-Demokrat Birliği tarafından R.S.D.İ.P. Örgütlerinde Devrimci Çalışma Konusunda, **Bir Yoldaşa Mektup** başlığı altında illegal olarak yayınlandı. Bu mektup, Lenin'in önsözünden, ilavesinden ve aynı zamanda broşürün baskıya hazır hale getirilmesinden sonra, R.S.D.İ.P. Merkez Komitesi taarfindan ayrı bir broşür olarak yayınlandı. **Mektup** Sosyal-Demokrat örgütlerde geniş biçimde dağıtıldı. 1902-05 polis arşivleri, Moskova, Riga, Rostof, Nahichevan, Nikolayef, Kransnoyarsk, Irkutsk ve diğer yerlerdeki polis baskınlarında mektubun bulunduğunu yazar.

S.B.K.P. Merkez Komitesi Marks-Engels-Lenin Enstitüsünün arşivlerinde, **Mektup'un**, Lenin'in aşağıdaki notunun da

bulunduğu, birinci sayfasının el yazması vardır: «genel olarak St. Petersburg Komitesine ve özel olarak da Yoldaş Yeryoma'ya (Lenin'den)»

[8] **«En azından kıyamet koparalım.»** Bu sözler, Gribov'dov'un ünlü komedisindeki, bir karakter olan Repetilov'a aittir.

[9] Lenin'in, «bir dergi yazısında, ya da bir broşürde» Sosyalist-Devrimcilerin program görüşlerine ve taktiklerine karşı daha ayrıntılı açıklamaları konusundaki niyeti yerine getirilemedi. Şunlar niyetlenen broşür için başlıca materyallerdir: «Sosyalist-Devrimcilere karşı Bir Yazıdan Parça» (Aralık 1902), «Sosyalist-Devrimcilere Karşı Bir Yazının Ana Hatları» (Temmuz 1903'ün ilk yarısında).

[10] **«Yazarlar yazı yazsın, okurlar okusun», — M.Y. Saltykov Schedrin'in Çeşitli Mektuplar'ından** bir cümle, Mektup Bir.

[11] Lenin'in R.S.D.İ.P.'nin Komite ve Grupları tarafından Genel Parti Kongresine Sunulan Raporların Konusu Üzerine adlı yazısı, Lenin'in orijinal el yazmasına göre **Bütün Eserler'in** önceki Rusça basımında yayınlanmıştı.

[12] Rabochaya Gazeta (İşçilerin Gazetesi). — Kiev'li Sosyal-Demokratların illegal organı, B.L. Eidelman, P.L. Tuchapsky, N.A. Vigdorchik ve diğerlerinin katılmaları ve yönetimi altında Kiev'de yayınlandı. Topu topu iki sayı yayınlandı; No. 1 — Ağustos 1897'de ve No. 2 — O yılın Aralık ayında. Yazı Kurulunun direktifleri üzerine yurt dışına giden P.L. Tuchapsky G.V. Plekhanov'a ve Emeğin Kurtuluşu Grubunun diğer üyeleri **Rabochaya Gazeta'nın** 1. sayısı hakkında bilgi verdi ve gazeteye katkı konusunda onların onayını aldı. G.V. Plekhanov, Yazı Kurulunun üyelerine yazdığı bir mektupta gazeteyi bütün Rusya Sosyal-Demokrat organı olarak değerlendirdi ve proletaryanın siyasî mücadelesinin sorunlarına daha fazla dikkat edilmesine işaret etti. Emeğin Kurtuluşu Grubu ile bu ilişkinin arkasından, **Rabochaya Gazeta'nın** etrafında gruplaşan Sosyal-Demokratlar, R.S.D.İ.P.'nin

İlk Kongresi için hazırlık çalışmalarına başladılar.

R.S.D.İ.P.'nin İlk Kongresi, **Rabochaya Gazeta**'yı resmi Parti organı olarak kabul etti. Kongreden sonra, basıma hazır olan gazetenin üçüncü sayısı, Merkez Komitesi üyelerinin ve **Rabochaya Gazeta Yazı Kurulu**'nun tutuklanması ve aynı zamanda baskı makinasının ele geçmesi nedeniyle çıkmadı. 1899'da, **Rabochaya Gazeta**'nın yayına yeniden başlamak için çabalar oldu; V.İ. Lenin, **Ne Yapmalı?**'nin beşinci bölümünün «a» kısmında bu çabadan söz eder.

[13] **Rabotnik** (İşçi) — Lenin'in inisiyatifi üzerine, 1896-99 yılları arasında Yurtdışı Rusya Sosyal-Demokratlar Birliği tarafından yayınlanan periyodik olmayan yazılar toplamı, Lenin'in «Friedrich Engels» yazısını içeren ilk sayı 1896'nın Mart'ında yayınlandı.

Rabotnik'in altı sayısı üç kitapta yayınlandı ve **listok «Rabotnika»**nın («Rabotnik» bülteni) de 10 sayısı çıktı.

[14] **Zhizn** (Hayat) — 1897 ve 1901 yılları arasında St. Petersburg'da ve 1902'de de yurt dışında yayınlanan aylık dergi. 1899'dan sonra dergi, «legal Marksistler»in organı oldu.

Lenin'in «Bay P. Nezhdanov'a Cevap» yazısını (No. 12, Aralık 1899) ve Ocak ve Şubat 1900'de yayınlanan 1 ve 2. sayılarında, «Tarımda Kapitalizm (Kautsky'nin kitabı ve Bay Bulgakov'un Yazısı)» başlıklı yazısını yayınladı.

[15] **Makhayevistler, Makhayevizm** : başında, A. Volsky takma adıyla yazan Polonyalı sosyalist V.K. Makhaysky'nin bulunduğu Marksizme düşman bir anarşist eğilim. Programları Makhaysky'nin yazdığı **Entellektüel İşçi** adlı kitapta toplanmıştır (üç bölümde yayınlanmıştır; 1 ve 2. bölümler 1899'da ve 1900'de yazarın sürgüne gönderildiği Sibirya'da çoğaltılmıştır, 3. bölüm ise 1904'de Cenevre'de). Makhayevizm, Makhaysky'nin parazit bir sınıf olarak gördüğü aydınlara düşmanlık ve işçi sınıfı içinde devrimci aydınlara karşı çelişkileri kışkırtması ile dikkati çekiyordu. Irkutsk, Odessa, Varşova, St. Petersburg ve diğer yerlerdeki tek tek Makhayevist gruplar, örgütsel bir biçimde ve birbirleri ile bağlardan yoksun bulunuyorlardı. Makhayevistlerin işçi sınıfı üzerindeki etkileri önemsizdi.

[16] R.S.D.İ.P.'nin **İkinci Kongresini Toplamak İçin Hazırlık Komitesi (H.K.)** ilk kez Mart (Nisan) 1902'de Beletosk Konferansı tarafından seçildi, fakat konferanstan kısa bir süre sonra bir kişi hariç bütün Komite üyeleri tutuklandı. Lenin'in insiyatifi ile, Kasım 1902'de toplanan Sosyal-Demokratların Pskov Konferansında yeni bir Hazırlık Komitesi kuruldu. **Iskra**'nın savunucuları yeni komitede büyük bir çoğunluğa sahipti.

Lenin'in önderliği altında, Hazırlık Komitesi İkinci Parti Kongresini hazırlamada önemli görevler gerçekleştirdi. Şubat 1903'de, Orel'de toplanan geniş oturumda Parti Kongresinin toplanması için tüzük taslağı kabul edildi.

Geniş oturumun arkasından, Hazırlık Komitesi üyeleri, çalışmalarına yardımcı olmak bakımından mahalli komiteleri iki kez ziyaret ettiler. Tüzük H.K. tarafından onaylandıktan sonra, H.K. üyelerinin de katılmasıyla, mahalli Parti Örgütleri, Kongrenin toplanması için tüzük taslağını tartıştılar.

H.K. kabul edilen tüzüğe uygun olarak Kongreye katılmaya hak kazanan mahalli örgütlerin listesini onayladı. H.K.'nin faaliyetlerine ait ayrıntılı rapor, Kongreye sunulmak üzere H.K. tarafından hazırlandı.

[17] Söz konusu edilen, 1-3 Mart (13-15) 1898'de Minsk'de toplanan R.S.D.İ.P.'nin Birinci Kongresidir. Bu kongreye altı örgütten dokuz delege katıldı, St. Petersburg, Moskova, Ekaterinoslav ve Kiev İşçi Sınıfının Kurtuluşu için Mücadele Birliği, Kiev **Rabochaya Gazeta**'sı Grubu ve Bund. Kongre, Parti Merkez Komitesini seçti, **Rabochaya Gazeta**'yı Partinin resmi organı olarak onayladı, bir «Manifesto» yayınladı ve Yurtdışı Rusya Sosyal-Demokratlar Birliği'nin yurtdışında Partiyi temsil ettiğini ilân etti (bkz. S.B.K.P.'nin **Kongrelerinin, Konferanslarının ve Merkez Komitesinin Genişletilmiş Toplantılarının Öneri ve Kararları, Bölüm I**, 1954, s. 11-15).

R.S.D.İ.P.'nin Birinci Kongresinin önemi, kararlarında ve Manifestosunda Rusya Sosyal-Demokrat İşçi Partisinin kuruluşunu ilân etmesi, böylece devrimci propagandanın önemli bir etkeni olması olgusunda yatmaktadır. Bununla beraber, Kongre, bir program kabul etmedi ve Parti Tüzüğü çıkarmadı.

Kongrenin seçtiği Merkez Komitesi tutuklandı ve **Rabochaya Gazeta** basım evi ele geçirildi, böylece Kongre, tek tek Marksist çalışma çevrelerini ve örgütlerini bir araya getirmekte ve birleştirmekte başarısız kaldı. Mahalli örgütlerin çalışmasında merkezi önderlik ve belirli bir çizgi yoktu.

* Kuşkusuz, bu temsilcilikler ,ancak, partimizin mahalli komiteleriyle kopmaz bağlar inşa etmeleri halinde başarılı bir biçimde çalışacakları apaçıktır. Genel olarak tasarladığımız plân, Partiyi defalarca birleştirmeye çalışmış olan —ve bu birleştirmeyi bugün değilse yarın, şu veya bu yoldan gerçekleştireceğine inandığımız— komitelerin en aktif desteği sayesinde gerçekleştirilebilir.

İ Ç İ N D E K İ L E R

Yayınevinin Notu	5
Önsöz Yerine	9
Nereden Başlamalı	15
Bir Yoldaşa Mektup	27
Devrimci Maceracılık	53
R.S.D.İ.P.'nin Komite ve Grupları Tarafından Parti Kongresine Sunulan Raporların Konusu Üzerine	69
Örgütlenme Komitesinin Kuruluş İlânı	85
Notlar	95

10 Lira.